Sayı 9 (261)
Eylül 2016
Yıl XXIV

ISSN: 1312-9872

Yayın Sahibi
BULGARİSTAN
MÜSLÜMANLARI
BAŞMÜFTÜLÜĞÜ

Yayın Türü
Aylık, süreli

Editör
Heyet

Dizgi ve Tasarım
Salih M. Şabanov
s.sabanov@grandmufti.bg

Adres
Sofya 1000
ul. „Bratya Miladinovi“ 27
Müslümanlar Dergisi

Temsilcilikler
Bölge Müftülükleri
Cami Encümenlikleri

Online
www.grandmufti.bg
muslumani@grandmufti.bg

Baskı:
Sky Print

Abone Ücretleri
Yıllık: 24,00 lv.
Altı aylık: 12,00 lv.
Üç aylık: 6,00 lv.

KURBAN YAKLAŞTIRIYOR...

“Yine bayram geldi ye... Kurbanlar kesildi ye...” diyor bir Tuna boyu türküsü... Elhamdülillah, Kurban Bayramı geldi ve kapımızı tekrar çaldı... Şüphesiz, Kurban sadece bir hayvan değil; kurban sadece bir çorba adı değil, kurban sadece bir bayram adı da değil... Nedir öyleyse?

Arapçada yakınlık manasına gelir, akraba ile aynı köktendir. Yani Kur’ân’ın lisanı, ümmetin dili olan Arapçadan güzel dilimize geçmiş, kültürümüzü zenginleştirmiştir. Hatta dilimizden Bulgarcaya geçmiştir.

Kurban, bize ilk insan Hazreti Âdem’i, onun oğulları Hâbil ve Kâbil’i, yeryüzündeki ilk isyanı, Allah’a karşı gelmeyi ve sonuçlarını hatırlatır... İnananlara Hz. İbrahim’in inancını, Hz. İsmail’in teslimiyetini öğretir. Kurban, bize adanılacaksa, sadece Allah’a adanmayı, kurban olunacaksa, sadece Hak davasına kurban olmayı öğütler. Hz. Muhammed’in ümmetinden olma, tevhid inancını iliklerimize kadar yaşama inancını hissettirir ve öyle bir kıvama getirir ki, önce “Bismillâh” çektirir, sonra da “Allahü Ekber” dedirtir. Kurban, bize Kevser şarabından/şerbetinden içmenin yolunu, şükrün candan ve maldan olacağını talim eder ve tatbik ettirir. Bunun da kurban kesmekten, nefsimizin arzularını ulvî nimetlere feda etmekten geçtiğini bizlere Kur’ân-ı Azimüşân “Fesalli li-Rabbike venhar” emriyle telkin etmektedir. Bu yüzden amelde yolumuz, Hanefî mezhebimiz Kurban Bayramına erişen hâl ve imkân sahiplerinin elindekilerin en güzelini kurban etmelerini vacip kabul etmiştir.

Kurban Bayramında kurbanlar keseriz ki, hanelerden başka kurbanlar çıkmasın...

Bayramda koçlar kurban ederiz ki, evlâtlarımız başkalarını nâ-hak yere kurban etmesin...

Bayramda malımızdan kurban veririz ki, şeytan biz malımızın tuzağına çekip kurban etmesin...

Bayramda kınalı kurbanlar keseriz ki, Allah’tan başkasına -evliya, hatta peygamber de olsa- kurbanlar kesilmeyeceği bilinsin...

Bir de kurbanları kesiyor ve bayramları kutluyoruz ki, insanlar arasında ilişkiler kesilmesin, sevgiler eksilmesin, saygı azalmasın ve bilakis yakınlık, kardeşlik, dostluk ve paylaşım olsun...

Unutmamalıyız ki, kurbanlarımızın “ne etleri, ne kanları hiçbir zaman Allah’a ulaşmaz. Fakat ona yalnız takva ulaşır.” (el-Hac, 22/37)

Takva, bizi yoktan var edeni tanımaktır... Bizi bir damla sudan yaratıp kemiğe ve ete büründüren, akıl ve kalbimizi bahşedip ruhumuzu üfürerek insan yapanı sevmek ve içimizde bir ürpertiyle saymaktır... Takva, Rabbimize karşı sorumlu davranmak, bunun gereği olarak da kendimize, ailemize, akrabamıza, konu komşumuza, dindaşlarımıza ve insanlığa karşı sorumlu hareket etmektir.

Onun için değerli okuyucular, bayramlarımız güzeldir, hele de Kurban Bayramımız, ama “Kurban, paylaşınca daha güzeldir”.

Öyleyse selâmlaşalım, paylaşalım, bayramlaşalım, birbirimizle yakınlaşalım ve Rabbimize yakın olalım...

Kurban Bayramınız mübarek olsun!

Vedat S. Ahmed
Yüksek İslâm Şurası Başkanı

İÇİNDEKİLER

02 Her Yönüyle Kurban
04 Niçin Kurban Kesiyoruz
06 İlk Ezan
08 Ailenin Geleceğini Aydınlatacak Işık: Sabır
10 Abdullah Bin Mesud
11 Kurban
12 Çocuklarda Tuvalet Eğitimi
13 Hac Çeşitleri
14 Okul Başarısı ve Ailelerİn İmtihanı
16 Yaz Kur’an Kursu Edinmeleri
17 Başmüftülük Hacı Adayları İçin Seminerler Düzenledi

İmzalı yazılardan, ilan ve reklamlardan reklam sahipleri sorumludur. • Sayın okuyucularımız, dergimizin sayfalarında ayet-i kerime, hadis mealleri ve mübarek isimler bulunduğu için yerlere atılmamasını rica ediyoruz.

HER YÖNÜYLE KURBAN

Kurban ibadetini yerine getirirken birtakım hususlara dikkat etmeliyiz. Hayvanın cinsi, yaşı, niteliği, kesim vakti ve şekli, kurbanın sıhhatinin (geçerliliği) şartları arasında. Bu sebeple kesim esnasında bu kriterleri göz önünde bulundurmalıyız. Ayrıca güvenmediğimiz, İslamî hassasiyetleri olmayan yer ve kurumlara kurbanımızı kestirmemeliyiz.

Etin paylaşılması

1) Yoksullara 2) Akraba, komşu ve tanıdıklara 3) Ev halkına

Hangi hayvanı kaç yaşında kurban etmeliyim?

Kurbanlık hayvan, dinimizin emrettiği yaşa gelince kesilmeli. Kesimin bayramın ilk günü gerçekleştirilmesi, hayırda ve Allah'ın ziyafetine karşı acele etme açısından daha faziletli.

Koyun ve keçi | Sığır ve manda | Deve

Kurbanlığımdan faydalanabilir miyim?

Kurban edilen hayvanın eti, derisi, yünü vb. kısımlarının gelir temin etme amacıyla satılması caiz değil. Satılmış ise elde edilen gelir fakirlere verilmeli. Ayrıca kurban etmek üzere satın aldığı bir hayvanın sütü veya yününden yararlanan ya da onu taşımacılık gibi farklı işlerde çalıştıran kişinin de bunların bedelini yoksullara vermesi lazım.

Hangi özellikteki hayvanı kurban etmemeliyim?

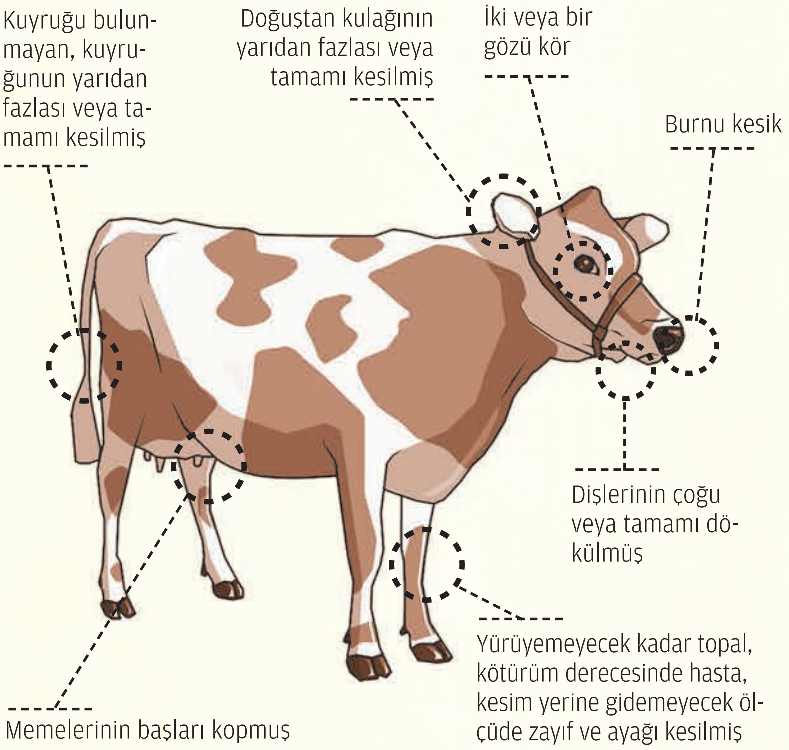

Kurbanlık hayvanım kayboldu ya da öldü ise ne yapmalıyım?

Kurban kesmesi vacip olan (zengin) bir kimsenin kurbanlık hayvanı, henüz kurban edilmeden önce ölür ya da kaybolursa, o kimsenin yeniden kurban alıp kesmesi gerekir. Satın alınan ikinci hayvan henüz kurban edilmeden kaybolan ilk hayvan bulunursa, bu durumda kişinin ikisinden herhangi birini, tercihen daha iyi olanını kesmesi gerekir.

Kesim sırasında nelere dikkat etmeliyim?

Kurbanın yüzü kıbleye çevrilip ön ve arka ayaklar birbirine bağlanır. Kesim tamamlandıktan sonra hayvanın içindeki kanın daha güzel boşalması için ayaklardan biri (sol arka tercih edilmeli) serbest bırakılmalı. Küçükbaş hayvanlarda bir ayak bağlanmayabilir.

DUA: Kesimden önce "Allahümme hâzâ minke ve leke, inne salâtî ve nüsükî ve mahyâye ve memâtî lillâhi rabbil âlemîn. Allahümme tekabbel minna. Amin." denir. Kesim başladığında çevrede bulunanlarla birlikte "Allahu ekber, Allahu ekber, Lâ ilâhe illâllâhu vallâhu ekber, Allahu ekber ve lillâhi'l-hamd" denilerek 'teşrik tekbiri' getirilir.

VEKALET: Kurbanın sahibi kesmeyi bilmiyorsa kesebilecek başka birini vekil tayin ederek hayvanı kestirebilir. Bunun için "Allah rızâsı için bayram kurbanımı kesmeye seni vekil ettim." demesi ve kalben de buna niyet etmesi lazım.

KESİM: Kasap, "Bismillahi Allahü ekber" dedikten sonra beklemeden kurbanın boyun kısmındaki 3 damarı birden keser.

ORTAK: Müslüman olmalı ve ibadet niyetiyle bu ortaklığa katılmalı. Ortaklardan herhangi birinin sırf et amacıyla kurbana iştirak etmesi, diğerlerinin kurbanını geçersiz kılar.

YÖN: Kesen kişinin de kıbleye yönelmesi sünnettir.

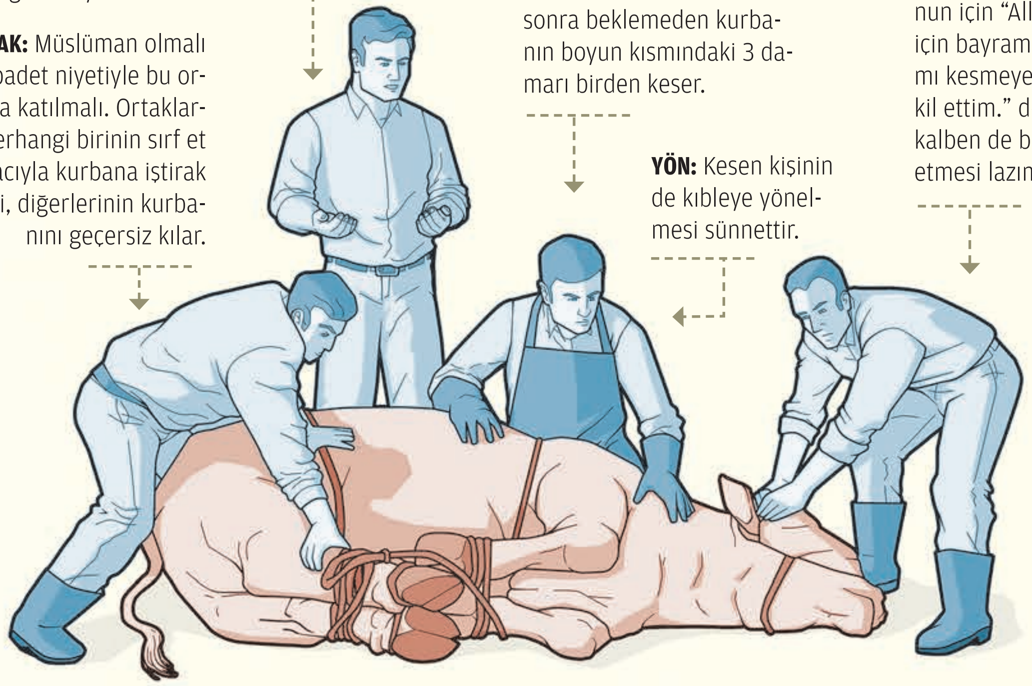

Koyunun et kısımları

İneğin et kısımları

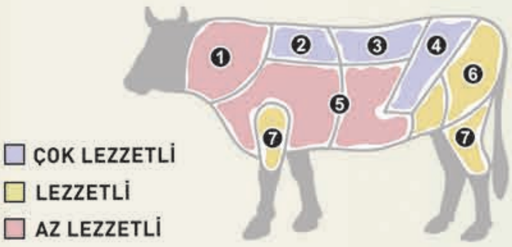

Eti nasıl saklamalıyım?

Kesim gerçekleştikten sonra et, parçalara ayrılmalı. Daha sonra güneş görmeyen bir yerde (14 C'nin altında) hava alması sağlanarak (5-6 saati geçmemeli) bekletilmeli, ardından buzdolabına kaldırılmalı. Etler, henüz kesim sıcaklığında iken buzdolabına poşet içinde veya hava alamayacak bir şekilde büyük parçalar halinde üst üste konulmamalı. Bu durumda etin iç kısımları soğumadığı için çok kısa sürede (2. gün) kokar ve bozulur.

NİÇİN KURBAN KESİYORUZ?

CEMAL HATİP İLAHİYATÇI

“Onların ne etleri, ne de kanları Allaha ulaşır; fakat O’na sadece sizin takvanız ulaşır. Size verdiği hidayetten (ve bu hayvanlara sahip kılmasından) dolayı Allahı büyük tanımanız içindir ki, O, bu hayvanları böylece sizin istifadenize verdi. (Ey Muhammed! Güzel davrananları müjdele!” (Hac, 37)

“Kurban” sözü Arapça bir kelime olan “ka-ri-ba” fiil kökünden gelmektedir. Buradan türetilen “kurbânun” sözü de insanı Yaratıcısına yaklaştıran bir şey anlamına gelmektedir.

Kurban edilen hayvan hakkında “udhiye” denilir ki, bu da “ed-duha” sözünden gelir ve sabahları güneşin ufuktan yükselişini bildirir. İslâm bilginlerinin daha çoğunun görüşlerine göre, kurban hayvanına böyle denilmesinin sebebi bayram namazından sonra kesilmiş olmasındandır.

Allah Tealâ kurbanın bayram günlerinde kesilmesini buyurmuştur. Böylece insanlara bağışladığı pek çok nimetlerden dolayı kendisine şükürlerini ifade etme ve bu nimetlerin bir kısmını yakınları ve muhtaç kimselerle paylaşma imkânları olsun diye böyle emretmiştir.

Bütün Müslümanlar bu kadim ananenin İbrahim aleyhisselâmdan başlatıldığını bilirler. O, Allah Tealânın emri üzere en çok sevdiği varlığı, oğlu İsmaili kurban etmeyi kararlaştırır. Pek tabii bu, onun başarıyla verdiği bir imtihan olmuştur. Bu büyük isteğine mükâfat olarak minnettarlığını ifade edebilmesi için Allah Te-

alâ, İsmail'in yerine kurbanlık olarak göklerden bir koç indirmiştir.

Kur'ân-ı Kerimde bu olay şu ayetlerde geçmektedir: "Biz de ona uysal bir oğul müjdeledik. Çocuk kendisiyle birlikte koşup yürüyecek yaşa gelince İbrahim ona, „Yavrum, ben rüyamda seni boğazladığımı gördüm. Düşün bakalım, ne dersin?" dedi. O da, „Babacığım, emrolunduğun şeyi yap. İnşaallah beni sabredenlerden bulacaksın" dedi. Nihayet her ikisi de Allah'ın emrine boyun eğip, İbrahim de onu boğazlamak için yüz üstü yere yatırınca ona, şöyle seslendik: „Ey İbrahim!" „Gördüğün rüyanın hükmünü yerine getirdin. Şüphesiz biz iyilik yapanları böyle mükâfatlandırırız." „Şüphesiz bu apaçık bir imtihandır." Biz, İbrahime büyük bir kurbanlık vererek onu (İsmail'i) kurtardık. Sonradan gelenler arasında ona güzel bir ad bıraktık." (Saffat, 101-108)

O zamandan beri insanlar Allah Tealâya şükür ifadesi olarak kurban kesmeye devam etmişlerdir. Bunun içindir ki, kurban kesme ibadeti insanları Yaratıcıya en çok yaklaştıran bir ibadet olarak kabul edilmiştir.

Kurban kesmenin bir sıra hikmetli yönleri vardır, fakat aralarından en önemlileri şunlardır:

1- Kurban ile insan Allah Tealâya yaklaşır. Bunun şu ayetle emrolunduğunu anlıyoruz: "Biz sana kevseri verdik. Onun için Rabbine kulluk et ve kurban kes!" (Kevser, 2) De ki: "Şüphesiz, benim namazım, ibadetlerim, hayatım ve ölümüm hepsi alemlerin Rabbi Allah içindir". (Enam, 162) Burada "benim ibadetlerim" sözünden kurban anlaşılmaktadır .

2- İbadetin sürekli olması ve canlı tutulması İbrahim aleyhisselâm ve oğlu İsmailin şahsi örnekleri anlatılır.

3- Hac suresi 37. ayetinde buyurulduğu üzere Allah Tealâya şükür, Ondan korkma ve itaat anlatılır.

"Onların ne etleri, ne de kanları Allaha ulaşır; fakat O'na sadece sizin takvanız ulaşır. Size verdiği hidayetten ve bu hayvanlara sahip kılmasından dolayı Allahı büyük tanımanız içindir ki, O, bu hayvanları böylece sizin istifadenize verdi. (Ey Muhammed! Güzel davrananları müjdele!" (Hac, 37)

Emanetin diğer kimselerle, hısım akraba, konu komşu ve yoksul kimselerle paylaşılması önemlidir. Bunu: "Yiyin, muhafaza edin başkalarına da verin!" diye emreden Rasulüllahtan öğreniyoruz.(Müslim). Bu buyruğu göz önünde bulunduran İslâm bilginleri kurbanın üç kısma ayrılmasının hayırlı olacağı kanaatine varmışlardır. Bir kısmı aile üyelerine ve bayram gününde gelen misafirlere; bir kısmı konu komşu ve hısım akrabaya dağıtılır, bir kısmı da korunur.

İslâm bilginlerinin çoğuna göre kurban kesmek müekked (bilinen, yerleşmiş) sünnettir. Diğer bir kısmına göre ise zengin ve varlıklı kimseler için zorunlu, yani vaciptir.

Kurban kesmenin fazileti hakkında Allah Rasulü şunları buyurmuştur: "Kişi bayram gününde kurban keserek kan dökmekten daha hayırlı bir iş yapamaz..." (Tirmizi).

Bir gün Peygamberimizden sorucu olmuşlar: "Kurbanı niçin kesiyoruz, ya Rasulâllah?" Bu soruya o şu cevabı vermiş: "Çünkü kurban sünnetmizdendir. Babamız İbrahimin şahsi örneğidir." O zaman tekrar: "Buna karşılık ne gibi bir mükâfat göreceğiz?" -"Yününden her kılı için bir mükâfat alacaksınız!" demiştir. (İbn Mace).

İLK EZAN

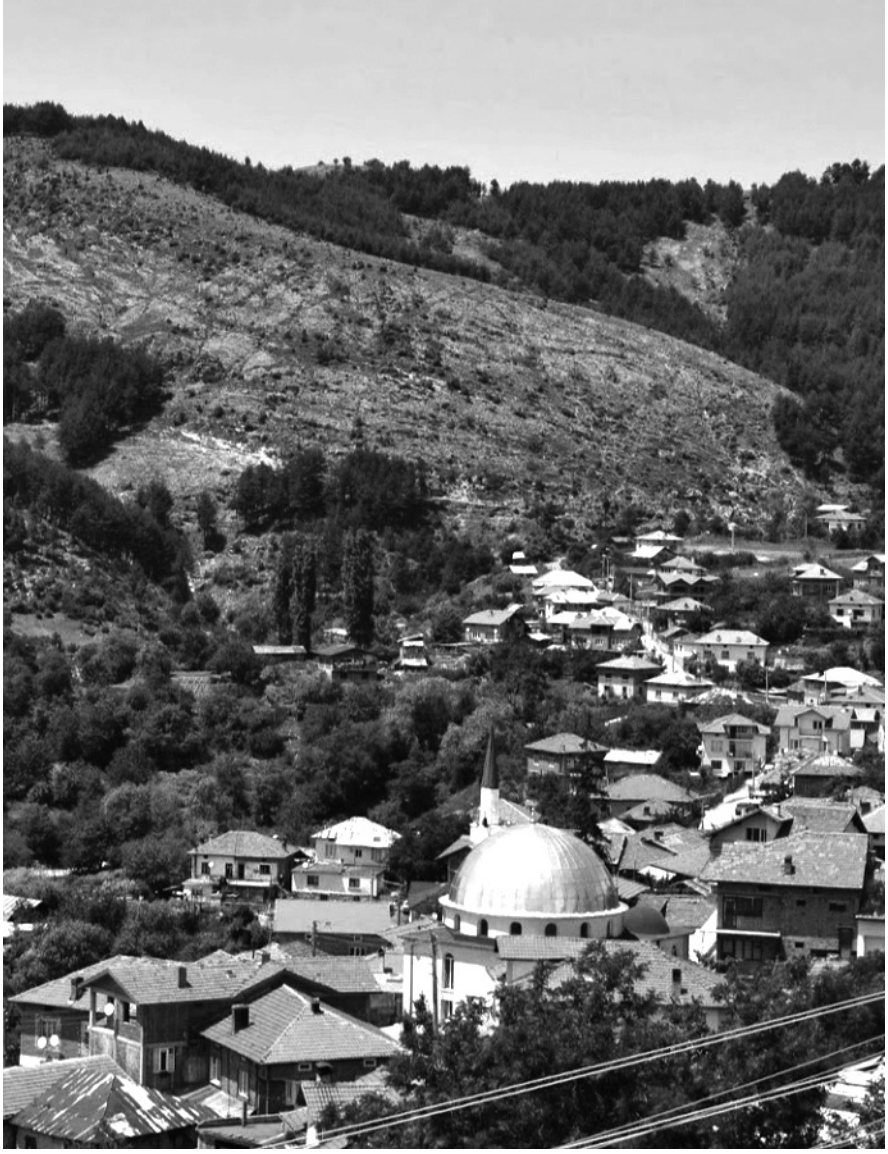

"Daha vakit gelmedi mi? Ne vakte kadar bekleyeceğiz?" diye soruyorlardı. Oysa bu anı kırk yıl beklemişlerdi. Ancak şimdi dakikalar o yıllardan daha yavaş geçiyordu.

CEMAL HATİP İLAHİYATÇI

Kırk yıl bir aradan sonra köyde ilk defa ezan okunacaktı. Gençlerden birçoğu o güne kadar ezan sesi duymamış, ne olduğunu bilmiyorlardı. Onların bildikleri sadece dünyaya geldiğinde adlarıyla birlikte kulaklarına haykırılan ezandı.

İsmail, mahalledeki kadınlardan köy imamının ezan okuyacağını duyduğu zaman onbir yaşına yeni basmıştı. Daha önceleri babasından duyduğu halde, eski minareden okunacak ezan sesinin nasıl bir şey olacağını merak ediyor, ilgileniyordu. Bu nedenle de akşam karanlığında camiye doğru koştu. Cami yanına vardığı zaman bütün köyün oraya toplanmış olduğunu zannetti. İnsanlar, aralarında fısıldaşarak bir şeyler konuşuyor, âdeta endamlı, güzel çam ağacının yanında yükselen eski, yaşlı minareyi derin uykusundan uyandırmak istemiyorlardı. İsmail, bu çam ağacının bir zamanlar camiyi onarıma başladıkları vakit diktiklerini duymuştu. Dedesi o zamanlar daha çocuk denilecek yaştaymış ve şimdiki yaşına bakacak olursanız demek ki, bu 70-80 yıl önceleri olmuş bir olay. Fakat asıl caminin ne zaman kurulmuş olduğunu bilenler yoktu.

Uzun bir bekleyişten sonra, en nihayet caminin ışıkları yandı. Az sonra minaredeki lâmbalar da ışıdı. Şimdi bütün bakışlar hoca efendinin çıkacağı şerefeye yönelmişti. Bu esnada cami etrafındaki kalabalık artmaya devam ediyordu. İnsanlar merakla bir birlerine bakıyor ve sanki: "Daha vakit gelmedi mi? Ne vakte kadar bekleyeceğiz?" diye soruyorlardı. Oysa bu anı kırk yıl beklemişlerdi. Ancak şimdi dakikalar o yıllardan daha yavaş geçiyordu.

Ve gecenin karanlığı içinde birden: "Allahü ekber!.. Allahü ekber!.." sesi yükseldi. Bu ses yıllardır katılaşan yürekleri deldi. Eski anılara ve kederlere karışan gözyaşları boşandı. Bu tatlı, hoş sesi özleyen nice yaşlı dedeler ve nineler bu dünyadan geçip gitmişlerdi... Nice imanlı kalpler bir gün tekrar bu sesi duyacakları ümidini kaybetmişlerdi...

İsmail bir yanda duruyor ve insanların neden böyle sevinçten ağladıklarına şaşıyordu. Sadece birkaç dakika öncesine kadar sevinç içinde sabırsızlıkla bekledikleri ses bu ses değil miydi? Neden şimdi birbirlerine sarılıp kucaklaşıyor ve gözyaşları döküyorlardı? Ne oluyordu bu insanlara? Etrafına baktıkça onun da yüreği dayanamadı, ağlamaya başladı.

Biraz sonra ezan sesi dindi ve hoca efendi minarenin küçük kapısından içeriye girdi. Kalabalık bu defa cami kapısına doğru yürüdü. Anlayıp dinleyinceye kadar öyle bir insan yığını oldu ki, İsmail böylesini daha önceleri, erken saatlerde okula giderken köy fırını önünde görmüştü. Fakat o

1992 yılında Ribnovo köyü camisinde görülen cemaat.

zamanlar kimse atıp kakışmıyor, dikkatle sırasını bekliyordu. Kalabalığa bakarken onun da içinden hep beraber insanlarla olmak isteği geçti. O zaman amcasının çocuklarıyla kalabalık içinde dedesini gördü, tanıdı. Güç bela onlara kadar sokuldu ve bir zaman sonra kendilerini cami içinde buldular. İçerisi o kadar kalabalıktı ki, kendilerine kenarda, kıyıda zor yer buldular.

İsmail pek çok defa cami dolayından geçmişse de şimdi ilk defa içeriye girmiş oluyordu. Daha önceleri de girmeye meraklanmış, görmek istemişti, fakat yasaktı. Caminin kapıları kapalı tutuluyordu.

Kaç defa idarecilerin kapılara büyük büyük kilitler taktıklarını görmüş, gençlerin geceleri varıp bu kilitleri kırdıklarını duymuştu. Buna rağmen gündüzleri cami kapıları kapalı kalıyordu. Şimdi o en nihayet içerideydi ve hayatında bu ana kadar bu kadar güzel bir yer görmediğini düşündü. Duvarlarda renkli çiçek resimleri ve Arapça olacağını düşündüğü yazılar vardı. Sağda yeşil kadife ile örtülü merdivenler vardı. Solda ise yerden bir metre kadar yüksek, üç dört basamak görülüyordu. Bütün bu gördükleri sanki yanan lambaların ışıkları altında parlıyor, titriyordu. İnsanlar oldukları yerde durmuş, bekleşiyorlardı. İsmail son sıralarda olduğu için caminin diğer köşelerinde neler olduğunu görmek için ayakları üstüne doğruluyordu.

Ön sıralardan bir genç doğrularak İsmailin daha önce hiç bir zaman duymadığı bir şeyler okudu. Herkesler ayağa doğruldu ve evlerinde gördüğü gibi yatıp kalkmaya başladılar. Biraz sonra aynı genç yine doğruldu ve bu defa bütün insanlar hep birlikte ayağa kalkarak imam ile birlikte namaza başladılar. İsmail şimdi babasının ona öğrettiği cemaatle namaz kılmanın ne demek olduğunu daha iyi anlıyordu.

Her şey bittikten sonra gece birhayli ilerlemişti. Mahallelerinden onlarca genç erkek cami önünde toplanmışlar, sonra mahalle yolunu tutmuşlardı.

O gecenin üstünden yirmi beş yıl geçmişti. İsmail büyüdü ve pek çok yerlerde bir sıra camiler gördü, fakat o akşam yaşadığı zevki ve tadı bir kere daha bir yerde yaşamadı.

AİLENİN GELECEĞİNİ AYDINLATACAK IŞIK: SABIR

DR. BİLAL ESEN

Yaptığı çalışmalarla bilim ödülü alan bir yazarın ya da kupa kaldıran şampiyon bir sporcunun, "Bu ödülü çalışmalarım esnasında bana sabırla katlanan eşime/ aileme ithaf ediyorum" dediğine veya farklı vesilelerle buna benzer takdimlerin yapıldığına şahit olmuşuzdur.

Peki, nedir burada katlanılan husus? Birinin işi için diğerinin rahatının bozulması mı? Biri kariyer yaparken, diğerinin ailenin bütün yükünü omuzlamış olması mı? Uykusuz kalmak, türlü meşakkat ve acılara katlanmak ya da fakir düşmek mi? Evet, belki bunların hepsi veya birkaçı... Bunlar aile içi dengenin kısmi bozulmasına da yol açmış olabilir. Ya da buna, birtakım büyük hedefler uğruna ailevi yükümlülüklerin asgari düzeyde yerine getirilmesi de denebilir. Fakat sonuçta tahammül ve sebat ile kazanılmış aileye mâl olmuş büyük bir başarı vardır. Artık o aile, katlanılan zorlukları unutup doyasıya sevinç içindedir. Başarı; emeğin, zahmetin ve sabrın bir meyvesi olmuştur.

İlk bakışta pasif bir eylem gibi görünse de hakikatte aktif bir eylemdir sabır. Rasul-i Ekrem Efendimiz, "Sabır ışıktır" buyurmuştur. (Müslim, Tahare, 1) Sabredenin yolu aydınlıktır. Çünkü o, doğru ve aydınlık yolda önünü görerek yürümektedir. Şöyle de diyebiliriz: Sabretme erdemini gösterebilenlerin gerçekleştirdikleri işlerin akıbeti aydınlık olur. Onlar sabrederek mahrum olanlar değil, sabrın ışığıyla geleceklerini aydınlatanlardır. Sabır, doğru ve güzel olandan vazgeçme ya da olumsuza onay verme anlamı na gelmez. Umduğunu, ilk aklına gelenden farklı bir alternatifle ya da başka bir zamanda temin etmektir.

Birey nasıl yeme, içme ve eğlenme gibi işlerinden kısıtlama yapmadan ahlaki erdemlere ve başarılara ulaşamıyorsa; bir aile de zorluklara göğüs germeden, sabırla pişmeden, bir mutluluk yuvasına dönüşemez. Aile, aynı zamanda sabrın, teenni ve tedbirin öğrenildiği bir ocaktır. Çevrenin her türlü olumsuz telkini ve baskısı karşı-

> *Rabbimiz, kötülüğün iyilikle savılmasını tavsiye etmekte ve bunun düşmanlıkları bile sıcak dostluklara dönüştürebileceğini fakat böyle bir sonuca ancak sabırlı olanların ulaşabileceğini belirtmektedir. (Fussilet, 41/34-35.)*

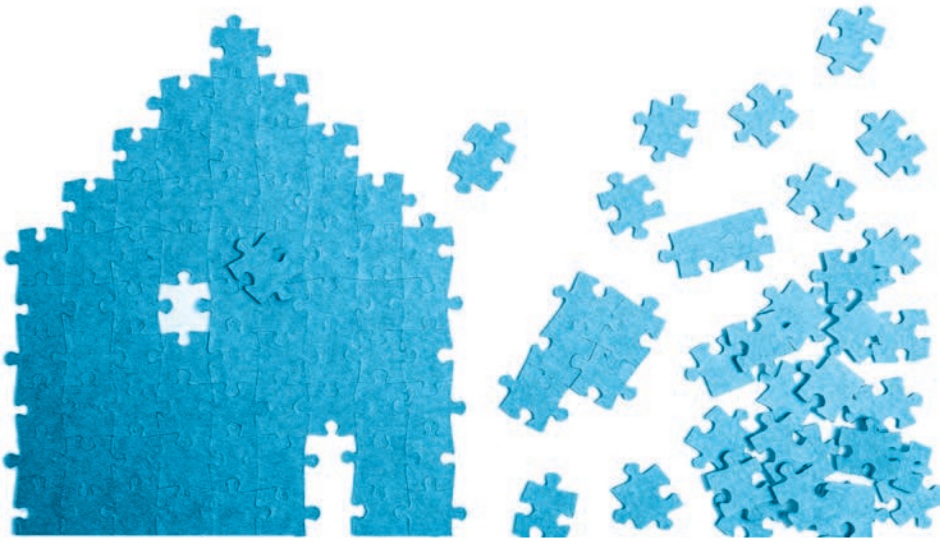

sında Allah'ın (c.c.) emirlerinin hayata geçirildiği bir aile yaşamı ortaya koyabilmek ancak sabırla mümkündür. Zamanın akışıyla gelen hüsran karşısında kendilerini koruyabilenler, birbirlerine hakkı ve sabrı tavsiye edenlerdir. (Asr, 103/1-3.) Problemleri sabra bırakmadan çözmek güzeldir ama hayatın diğer alanlarında olduğu gibi aile içinde de fertlerin bazı acelecilikleri, telaşları ve gerilimleri bulunabilir. Hatalı davranışa karşı gelişigüzel ya da yarardan çok zarara yol açacak şekilde tepki vermek sağlıklı bir yöntem değildir. Akıllıca olan, en güzel karşılığı vererek yapıcı bir tutum sergilemektir. Rabbimiz, kötülüğün iyilikle savılmasını tavsiye etmekte ve bunun düşmanlıkları bile sıcak dostluklara dönüştürebileceğini fakat böyle bir sonuca ancak sabırlı olanların ulaşabileceğini belirtmektedir. (Fussilet, 41/34-35) Kaldı ki aile bireyleri bizim hasımlarımız değil en yakınlarımız olduğuna göre, sonunda dostluğun kazanacağı davranışları en çok onlar hak etmektedirler. İyilikle kötülük bir olmaz. Eşin cahilce bir hareketine aynı şekilde karşılık verilmemelidir. Tutuşan ateşi körüklemek yerine söndürmek gerekir. Başkalarına karşı merhamet, hoşgörü ve sabrı tavsiye ederken kendimizi ve ailemizi nasıl unutabiliriz? Sabrın cinsiyeti de yoktur. Zayıf olan kadar güçlü de sabra muhtaçtır. Güçlü kişi başkalarını yenen değil, öfkesine hâkim olabilen kişidir. Üstelik sabrın kazanımları sadece dünya ile sınırlı kalmayıp ahirette de hesapsız mükâfat bulunmaktadır. (Zümer, 39/10)

Sabır, ailenin sağlıklı olarak devam etmesinde önemli etkenlerden biridir. Ancak ailede sabır, kimi davranışlar karşısında daimi sükûnet ve metaneti ifade etse de kimi davranışlar tahammül sınırlarını zorlayabilir. Özellikle vücut bütünlüğüne zarar veren bu tip davranışlara ya da yuva yıkıcı ilişkilerin devamına sabredilmesi gerektiği söylenemez. Böyle durumlarda bire bir diyaloglardan netice alınamıyor ve yanlışta ısrar edildiği görülüyorsa, akrabalar başta olmak üzere çevreden destek almak ve ilgili mercilerine başvurmak gerekecektir.

Ailede sabrın bir yönü de çocuklarla ilgilidir. Anneler dokuz ay karınlarında sabırla taşırlar çocuklarını. Sonra onların yetiştirilmesi sürecinde sabır gerekir. Çocuğa karşı sabır, doğruya yönelene kadar hatalarına tahammül, yaşına verilecek eylemlerine karşı müsamaha ve terbiyede tedricilik gibi hususları ifade eder.

Bir büyükten beklenen davranışı çocuktan bekleyemeyiz. Nasıl ki onun kâğıda ilk çizdiği resimlerde, çok istememize rağmen çizgiler bir türlü düzgün olmuyorsa diğer davranışlarında da böyle olacak, olgunluk için sabırlı bir süreç geçecektir. Anne baba sabır gösterir ve gerektiğinde pedagojik destek alıp yöntemlerini revize ederlerse çocukları yetiştirmede başarılı olunacaktır.

Çocuğa karşı sabırlı olması gereken büyükler, ona maddi manevi zorluklar karşısında metanetli olmayı da öğretmeli, sabırda örnek olmalıdırlar. Nesillere yayılan sabır, çekirdek aileler yanında, dedeler ve ninelere kucak açmış geniş ailelerin de huzur içinde varlığını sürdürmesinin teminatıdır. ۞

İNSANLAR İÇİN YAPILMIŞ OLAN İLK EV

“ Gerçek şu ki, insanlar için yapılmış olan ilk ev, âlemler için bir hidayet ve bir bereket kaynağı olan Mekke'deki evdir.”

(Al-i İmran, 3/96)

Bu âyet Kabe'nin, mâbed olarak yeryüzünde yapılmış ilk bina olduğunu ve tarih boyunca saygınlığını koruduğunu ifade eder. Çünkü bu bina insanların hidayeti ve putperestliğin yıkılıp tevhid inancının yerleşmesi için gönderilmiş olan hanif dinin sembolüdür.

Mekke şehrinin merkezinde yer alan Kabe'nin, yüce Allah tarafından Müslümanların kıblesi haline getirilmesinden sonra, Yahudilerin Peygamberimize karşı gösterdikleri direniş büsbütün şiddetlenmişti ve her fırsatta Mescid-i Aksâ'nın, Kâbeden daha üstün bir mâbed olduğunu savunuyorlardı. Ayette Kabe'nin yeryüzünde ilk yapılan mâbed olduğu ve Hz. İbrahim'in makamının burada bulunduğu vurgulanmış, dolayısıyla kıble olmaya daha lâyık olduğuna işaret edilmiştir.

Rivayetlere göre Kabe'yi inşa eden Hz. İbrahim Hz. Musa'dan yaklaşık 900 yıl önce yaşamıştır. Mescid-i Aksa ise -Kitâb-ı Mukaddes'teki bilgiye göre- Hz. Musa'nın İsrâiloğullarını Mısır'dan çıkarmasından sonra 480-487 yıllarında Hz. Süleyman tarafından yapılmış ve onun krallığı zamanında kıble olmuştur. Kur'ân-ı Kerîm'de, Beytullah'ın Hz. İbrahim tarafından oğlu İsmail'le birlikte bina edildiği açıkça belirtilir.

Kabe'nin “âlemler için bir hidayet kaynağı” olmasından maksat, buranın Allah'ın birliği (tevhid) inancına dayanan ilâhî dinin ilkelerini yansıtıcı özelliklere sahip olmasıdır. Bereket kaynağı olması da yüce Allah'ın bu mabedi ve yakın çevresini maddî ve manevî bereketlerle donatmış olmasıyla açıklanmıştır. ۞

İLİM VE HİKMETTE ÖNDER SAHABİ ABDULLAH BİN MESUD

ELİF ERDEM

Ukbe bin Ebi Muayt'ın sürülerine çobanlık yapan kendi hâlinde biriydi. Ne malı mülkü vardı ne de kendisini himaye edecek asaletli, hatırı sayılır bir kabilesi. Güçlü kuvvetli bir yapısı da yoktu, zayıf ve çelimsizdi. Üstünlüğün soy sop ve zenginlikte arandığı; hak ve hukukun daima güçlüden yana olduğu cahiliye devrinde onun hayatı hakkında pek fazla bilgi verme gereği duymamıştı tarih. Varlığıyla yokluğu arasında fark yok gibiydi. Mekke'de doğan İslam güneşiyle o da yeniden doğdu âdeta. Âlemlerin Rabbine kul olduğunu haykırarak değer kazandı, hem Rabbi katında hem insanlar nazarında. Bundan böyle ismi Allah'ın Rasulü ile anılacaktı. Sessiz kalmak yerine günden güne daha vurgulu bir iftiharla anacaktı onu tarih. Nihayetinde „Kûfe tefsir ve fıkıh mekteplerinin kurucusu öncü sahabi" sıfatıyla altın harflerle saklayacaktı bağrında adını: Abdullah bin Mesud.

Müslümanların altıncısıydı Abdullah bin Mesud. Rasul'ün çıktığı kutsal yolculukta daha en başından ona yoldaşlık etmeye talip olmuş ve bu yolculuğun her safhasında tüm benliğiyle var olmuştu.

Mekke'de geçen sıkıntı dolu günlerde, Kâbe'de Kur'an ayetlerini yüksek sesle okuma cesaretini gösteren oydu. Allah'tan başka bir dayanağı, imanından başka bir gücü olmadığı hâlde vahyin aydınlığına tahammülü olmayan kararmış kalplere Rahman Suresi'yle seslenmiş ve onların saldırılarına maruz kalmıştı. İnancı uğruna her türlü zorluğa göğüs gerdi. Önce Habeş diyarına daha sonra da Medine'ye hicret etti. Asrı saadetteki bütün savaşlarda kahramanca çarpıştı. Bedir'de küfrün başı Ebu Cehil'e son darbeyi o indirdi ve ölüm haberini Sevgili Peygamberimize o getirdi. Uhud'un o hengâmeli ortamında Rasulüllah'ın yanından ayrılmayan birkaç kişi arasında o da vardı. Düşmanın duraksız saldırılarına karşılık verirken namazların dahi eda edilemediği zorlu Hendek Savaşı'nda da yanındaydı Rasul'ün ve İslam tarihinin daha nice sahnesinde onunla aynı karede

> İslam'a gönül verdiği günden beri Abdullah bin Mesudun yegâne arzusu Peygamber Efendimizin hizmetinde bulunmak ve ondan ilim tahsil etmekti.

yer aldı. İslama gönül verdiği günden beri Abdullah bin Mesudun yegâne arzusu Peygamber Efendimizin hizmetinde bulunmak ve ondan ilim tahsil etmekti. Mescid-i Nebevi'nin arka tarafında kendisine bir ev tahsis edilmiş ve annesiyle birlikte ona Allah Rasulü'nün evine İslam'a gönül verdiği günden beri Abdullah bin Mesudun yegâne arzusu Peygamber Efendimizin hizmetinde bulunmak ve ondan ilim tahsil etmekti.

Rahatça girip çıkma izni verilmişti. Bu samimi ilişkiden dolayı onu ehlibeytten sananlar bile oluyordu. Abdest almak için kalktığında ibriğini taşımak, yıkanırken perde tutmak, uykuda iken ibadet için uyandırmak, bir yere gittiğinde ayakkabılarına sahip çıkmak gibi vazifelerle Rasulüllah'a yardımcı olan İbn Mesud an be an onunla birlikte olma imkânına sahipti. Bu imkânı çok iyi değerlendiriyor, onun her hâl ve hareketini önce zihnine sonra yaşantısına titizlikle nakşediyordu. Suretinden siretine onu örnek almaya gayret ediyordu. Öyle ki ashab arasında ahlak ve yaşantı bakımından Rasulüllah'a en çok benzeyen kişi kabul edilmişti.

Vahyin inişini en yakından gözlemleyen sahabilerden biri olarak sünnetin yanı sıra Kur'an bilgisi bakımından da üstün bir konuma erişmişti İbn Mesud. Rasulüllah'ın „Kur'an'ı şu dört kişiden öğrenin." (Buhari, Fedâilü'l-Kur'an, 8) dediği sahabilerden biriydi ve yetmiş kadar sureyi bizzat Rasulüllah'tan öğrenmişti. Sesinin güzelliği ve okuyuşundaki heyecan kendisini daha da ayrıcalıklı kılıyordu. „Kur'an'ı nazil olduğu günün heyecanıyla okumak isteyen kimse, İbn Ümmü Abd'in (Abdullah b. Mesud) kıraatiyle okusun" buyurmuştu (İbn Hanbel, I, 26) Hz. Peygamber ve bir gün ondan Kur'an dinlemek istemişti. „Ya Rasulâllah! Kur'an size indirilmişken, ben mi size okuyayım?" diyerek şaşırınca, Allah Rasulü; „Evet, Kur'an'ı başkasından dinlemeyi de çok seviyorum" diye cevap vermişti. Nisa Suresi'nden bir bölüm okuyan Abdullah'ı (r.a.) huşuyla dinleyen Efendimiz, „Her ümmetten bir şahit getirdiğimiz ve seni de onların üzerine bir şahit yaptığımız zaman, bakalım onların hâli nice olacak!" (Nisa, 4/41) mealindeki ayete geldiğinde gözyaşlarını tutamamıştı. (Buhari, Fedâilü'l-Kur'an, 33)

„İçinde hikmet dağıtılan ve rahmet umulan meclis, ne güzel meclistir!" (Darimi, Mukaddime, 28) diyen İbn Mesud, Rasulüllah'ın vefatından sonra da ilim ve hikmet meclislerinin vazgeçilmez simalarından oldu. ۞

KURBAN

Hz. Âişe'den rivayet edildiğine göre, Allah Rasûlü (s.a.s.) şöyle buyurmuştur: "Âdemoğlu kurban günü Allah katında kurban kesmekten daha güzel bir amel işlemez. Kurban, kıyamet günü boynuzları, kılları ve tırnaklarıyla (sevap olarak) gelir. Kurban, henüz kanı yere düşmeden, Allah tarafından kabul edilir. Bu sebeple kurban kesme konusunda gönlünüz hoş olsun, (bu iş size zor gelmesin)." Tirmizî, Edâhî, 1

SELİME HASANOVA İLAHİYATÇI

"Yaklaşmak, Allah'a yakınlık sağlamaya vesile olan şey" anlamına gelen kurban kelimesi dinî literatürümüzde "ibadet maksadıyla belirli bir vakitte belirli şartları taşıyan hayvanı usulünce boğazlamak ya da bu şekilde boğazlanan hayvan" şeklinde tarif edilmektedir.

Peygamber Efendimiz (s.a.s.) ilk kurban bayramını ashabıyla birlikte hicretin ikinci yılı, Zilhicce ayının onuncu günü, önceden tespit ettiği açık bir alanda kutlamıştır. Bayram hutbesinde kurban günlerinin müslümanlar için Yüce Allah tarafından bayram ilân edildiğini müjdeleyen Sevgili Peygamberimiz ashabını da kurban kesmeye teşvik etmiş, yoksulların doyurularak sevindirilmesine yönelik tavsiyelerde bulunmuştur. Bizzat kendisi hayatı boyunca her yıl kurban kesmiştir. Dolayısıyla kurban kesen kişi Yüce Rabbimizin Kevser suresinde "Rabbin için namaz kıl ve kurban kes" emrine ve Hz. Muhammed (s.a.s.)'in sünnetine uymuş olur.

Kurban, sayısız nimetleri veren Allah'a karşı bir şükür ifadesi, O'nun rızasını kazanma vesilesi, teslimiyet, tevekkül ve kulluk şuurunun bir ifadesidir. Mâlî imkânı olan her Müslüman kurban kesmekle yükümlüdür. Ancak her ibadette olduğu gibi kurban ibadetinde de niyet önemlidir. Nitekim Yüce Rabbimiz Kur'ân-ı Kerim'de şöyle buyurmaktadır: "Onların ne etleri, ne de kanları Allah'a ulaşmaz. Fakat sizin takvanız (yani Allah'a olan samimi saygınız) O'na ulaşır. Allah, onları bu şekilde size boyun eğdirdi ki, size (onları emriniz altına alma) yol(unu) gösterdiği için Allah'ın büyüklüğünü haykırasınız. Yaptıkları işleri, güzel yapanları ve iyilikte bulunanları müjdele." (Hac, 22/37)

Kurban sadece hayvan kesme ve kan akıtmaktan ibaret görülmemelidir. Kurban; kardeşlik, yardımlaşma, dayanışma ruhunu canlı tutan ve sosyal adaletin gerçekleşmesine katkıda bulunan önemli bir ibadettir. Burada gaye, Allah rızasıyla birlikte yoksulun et ve gıda ihtiyacını karşılamaktır. Günlük hayatımızda her gün kesilen binlerce hayvanın etini ancak maddî durumu iyi olanların tükettiğini görürüz. Özellikle et alma imkânı olmayan aileler ancak kurban bayramında kesilen hayvanların etleriyle bu ihtiyacını giderirler. Dolayısıyla kurban kesen mümin bir taraftan Allah'ın rızasını kazanırken diğer taraftan kestiği kurbanla muhtaç insanları gözetmiş olur. Şüphesiz Allah yolunda harcanan her şey insana huzur ve mutluluk verirken dünya işlerinde ölçülü olmayı da öğretir. Ayrıca kişinin yakın ve uzak komşuları, akrabaları ve dostlarıyla da kardeşlik bağları kuvvetlenmiş olur.

Bayramlar, kulluk tünelinde zaman zaman sürtüşen insanların kaybettiği veya kaybetmek üzere olduğu sevgi ve saygıyı yeniden inşa etme fırsatlarıdır. Bu vesileyle idrak edilen her Kurban Bayramı da müminlerin kardeşlik, birlik ve beraberliğinin en güzel bir şekilde yansıtıldığı canlı bir tablo olmalı. ۞

Çocuklarda Tuvalet Eğitimi

Betül BALTACI
Uzman Psikolog

Çocuğun bezden kurtulması, hem çocuğun kendisi hem de ailesi için önemli bir gelişimin tamamlanmasıdır. Bu sürecin doğru zamanda başlaması çok önemlidir. Hazırlıksız bir başlangıç, çocuğun bu süreci rahat ve sorunsuz atlatmasına engel olabilir.

Çocukların gelişim süreci kendine hastır. Bu nedenle tuvalet gelişimi her çocukta farklıdır ve kendisini buna hazır hissetmesine bağlıdır. Tuvalet alışkanlığı 18. ve 36. aylar arasında gelişir fakat gelişimine göre 5 yaşına kadar ertelenebilir. Daha önce veya daha sonra başlatılan tuvalet eğitiminde farklı sorunlar çıkabilir. Bu nedenle bu sürecin tamamen çocuğa göre ayarlanması ve annenin bilinçli davranması çocuğun gelişimi için oldukça önemlidir. Bu dönemin zaman alacağını ve sabır isteyen bir süreç olduğunu unutmamak gerekir. Aşırı baskı veya eğitime erken başlamak, ileriki yaşlarda hem fizyolojik hem de ruhsal bazı sorunların

başlamasına neden olabilir. Aksi takdirde hiç eğitim vermemek ve zamana bırakmak ileride sorunlara neden olacaktır.

Tuvalet eğitimine ne zaman başlanmalı?

Tuvalet eğitimine hazır olup olmadığının sinyalini size en iyi çocuğunuz verecektir. Bu durum çocuğunuzun isteği haricinde, gelişimini tamamlayıp, iradesini kontrol etmeye başladığı anda gerçekleşecektir. İradesini kontrol etmeye başladığında, tuvalet alışkanlığını da öğrenecektir. Kimi çocuk önce küçük tuvalet kontrolünü kimisi de önce büyük tuvalet kontrolünü öğrenir.

Çocuğunuzun size verdiği sinyallerle bunu anlamanız kolay olacaktır. Yürüyor ve kendini az da olsa kelimelerle ifade edebilmesinin haricinde, altının ıslaklığından rahatsızlık hissediyor ve bunu size söylüyor, gün içinde 2-3 saat kadar kuru kalabiliyor, bezinin dolu olduğu sinyallerini size veriyor ve tuvalete çıkma saatleri rutin bir hâle gelmiş ise, çocuğunuza sabırla ve zamana yayarak tuvalet eğitimini vermeye başlayabilirsiniz.

Bu süreçte çocuğun kendini rahat hissetmesi, yani hayatında büyük değişikliklerin olmaması (taşınma, boşanma, yeni bakıcı, vs.) sürecin kolay atlatılmasına vesile olacaktır. Ayrıca farklı kişiler tarafından eğitim verilmemesi, kişinin sabit, sabırlı ve zamana yayarak bu süreci sürdürmesi de çok önemlidir.

OKUL BAŞARISI VE AİLELERİN İMTİHANI

DR. ELİF ARSLAN

Uzun bir yaz tatilinin ardından okulların açılacağı bugünlerde okulu özleyen çocuklar kadar aileler de heyecanlı. Her anne baba çocuğunun başarılı olmasını istiyor ve bunun için elinden gelen her türlü fedakârlığı yapıyor. Ancak "başarı" konusundaki yanlış algılar bazen bu heyecanlı süreci tersine çevirip aileyle çocuk arasında sürekli artan gerilimlerin ve tatsızlıkların sebebi olabiliyor. Bu durumu günümüz velilerinin en yaygın başarı ölçütünün akademik başarı olmasına bağlayan psikolog Tülay Kök, pek çok ebeveynin başarı kriterlerinin "Çocuklar yüksek not alsın, iyi okullar kazansın" sözleriyle ifade edildiğini belirtiyor. Veliler tarafından çocuklara söylenen: "Senin bir tek sorumluluğun var, o da ders çalışmak, biz senden başka bir şey istemiyoruz" gibi sözlerin çok yanlış olduğunu ifade eden Kök, bu konuda kulağa küpe olacak açıklamalarda bulunuyor:

"Bir çocuğun hayatında var olan tek şey okul değildir. En önemli ve hatta tek görevini iyi okullar kazanmak olarak tanımladığımızda çocuklarımızda sorumluluk duygusunu geliştirmemiz mümkün olmaz. Başarıdan önce gelen şey çocuklarımıza vermemiz gereken sorumluluk duygusudur. Sorumluluk duygusu olan bir çocuk, okuldaki sorumluluklarını da yerine getirmesi gerektiğini bilir. O zaman çocuğumuzla 'ödev yap, ders çalış' kavgasına tutuşmak zorunda kalmaz, hedeflenen başarıya kendiliğinden ulaşabiliriz."

> *Başarıdan önce gelen şey çocuklarımıza vermemiz gereken sorumluluk duygusudur. Sorumluluk duygusu olan bir çocuk, okuldaki sorumluluklarını da yerine gerektiğini bilir.*

"SINAVI VAR, DİKKATİ DAĞILMASIN"

Çocuklarımızın okul hayatıyla ilgili sorumluluklarını yerine getirmeleri için onlara hayatla ilgili sorumluluklar vermemiz gerektiğini ifade eden Tülay Kök, sorumluluk deyince ilk akla gelenin odasını toplaması olmaması gerektiğini söylüyor: "Çocuklarımızın yaşına ve cinsiyetine uygun görevler vermeliyiz. Kendi işini yapmak bir yana, çocuklar evle ilgili sorumluluklar da almalı. Bulaşık yıkamak, sofra kurmak, çöp atmak, markete gitmek, misafire hizmet etmek, bulaşık makinesini boşaltmak gibi hayata dair işleri çocuklarımızla paylaşmalıyız. "Dersi var şimdi kalkmasın", "sınavı var, dikkati dağılmasın" dediğimizde çocuklarımızı hayat karşısında zayıflatmış oluyoruz. Öyle ki eve misafir geliyor, evin çocuğu odasından çıkıp misafire hoş geldin bile demiyor. Buna ses etmeyen aileler var. Buradaki niyet temiz elbette: Dikkati dağılmasın... Oysa ağaç yaşken eğilir. Dağılan dikkati yeniden toplamak mümkündür ama insani ilişkileri öğrenemeyen bir çocuk böyle büyürse ileride bu değerleri kazanması zor olur."

OKUL YAŞAMIN BİR PARÇASI OLARAK DEĞERLENDİRİLMELİ

Psikolog Nazlı Özburun, okul dönemi sosyal hayattan soyutlanarak yaşanacak bir dönemmiş gibi algılandığında geçici bir başarı yakalamak bazen mümkün olsa da sürdürülebilir bir başarı yakalamanın mümkün olmadığını ifadeyle şöyle söylüyor: "Bir süre sonra yorulan çocuklar okulu ve dersleri bir işkence gibi görmeye başlıyorlar. Okul dönemi çocuğun oyun ihtiyacının ortadan kalktığı bir dönem değil. Anne babalar çocuğa "zaten okulda oynuyor, evde hep ödev yapsın" gibi bir anlayışla yaklaşabiliyorlar.

Bu da bir süre sonra çocuğun, sürekli "ders yap" diyen anne babasını dinlememesine yol açıyor. Aradaki sürtüşme anne baba ve çocuk arasındaki ilişkiyi ne yazık ki bozuyor. Sinirler geriliyor. Okul yaşamın içinde bir parça olarak değerlendirilmeli ve her şeyin dışında, her şeyin üstünde görülmemelidir. Çocuk için oyun yaşamsal bir ihtiyaçtır ve okul döneminde oyun ve arkadaşlık ilişkileri ihtiyaçlar doğrultusunda yeniden yapılandırılarak yaşamın içinde görülmelidir."

ÇOCUKLARIMIZI ANLAMSIZ YARIŞLARIN İÇİNE SOKMAYALIM

Çocuklara sorumluluk duygusu kazandırmanın yanı sıra onlardan özelliklerine, yeteneklerine, uygun beklenti içinde olmak. Doğru beklenti içinde olmak için çocuğumuzun kendine has özelliklerini bilmenin önemi inkâr edilemez ve bu özellikleri en iyi bilecek, çocuğumuzu en iyi tanıyacak olan yine biziz. Psikolog Nazlı Özburun bu konuda şunları söylüyor: "Her çocuk farklı ilgi ve yeteneklerle doğar. Bu ilgi ve yetenekler doğru yönlendirme olmazsa körelir ve kaybolurlar. Ne yazık ki bugün aileler çocukların yeteneklerini keşfetmek ve yönlendirmek yerine herkesin aynı alanda başarılı olmasını istiyorlar. Bu mümkün olmayınca da zorlama ve baskı geliyor. İstenen başarı olmadığı gibi başarılı olunabilecek alanlara yön verilmediği için ikinci bir zarar daha oluşuyor. Okul seçiminde toplumun ve ailenin beklentileri değil, mutlaka çocuğun yapı ve özellikleri dikkate alınmalı."

Psikolog Tülay Kök ise çocuklarımızı tanıyabilmemiz için onları tarafsız bir gözle gözlemenin, hayata dair kendi istek ve beklentilerimizi çocuklarımıza yansıtmadan gerçekçi değerlendirmeler yapmanın önemi üzerinde duruyor ve hayat karşısındaki beklentilerimizi çocuklar üzerinden gerçekleştirmeye çalışmanın ne yazık ki anne babaların düştüğü bir hata oldu ğunu söylüyor: "Bu hayatta herkesin başarabileceği ve severek yapabileceği bir şeyler vardır. Önemli olan bunu yakalamak ve çocuklarımızı bu yolda yönlendirebilmektir."

HAYATTAKİ ÖDEVLER OKULDAN İBARET DEĞİLDİR

Pek çok anne baba çocukları okuldan gelince "dersler nasıl, öğretmen ne dedi, sınav oldunuz mu, nasıl geçti, açıklanan sınav var mı, ödev çok mu" gibi sorular sorar. Yani çocuğun hayatındaki pek çok konu arasından biriyle ilgili sorular... Oysa çocuğumuzun tuttuğu takımdan sevdiği bilgisayar oyununa, en sevdiği arkadaşından en sevdiği kıyafetine kadar kendisine ait bir dünyası vardır. Çocuğun dünyasını sadece okul ve derslerden ibaretmiş gibi algılayarak hayatı sadece okul hayatına indirgersek onda hayatın geri kalanıyla ilgili değersizlik duygusu oluşturacağımızı ifade eden Kök, bu konuda yapılan yanlışlıkları ve yapılması gerekenleri şöyle dile getiriyor: "Hayat dersler ve derslere engel olan şeyler olarak ikiye ayrılıyor ve derslere engel olan şey çocuğun gelişimi için dersten çok daha faydalı bile olsa hayattan eleniyor. Tek yönlü, asosyal ve aşırı bireysel çocuklar bu nedenle çok fazla. Okulun amacı çocuğa disiplin kazandırmak, sorumluluk duygusunu geliştirmektir. Amaç ödevini bitirmesi değil, ödevini bitirme sorumluluğu kazanmasıdır. Hayattaki ödevler okuldan ibaret değildir. Hayatı bütünüyle ele almak gerekir. Sadece ders ve okul başarısı odaklı yetişen bir çocuk, tüm okullar bittiğinde zevk aldığı hobileri yoksa boşluğa düşecektir."

ÇOCUKLARINIZIN YÜREĞİNE TUTKUYLA BAĞLANACAKLARI BİR ŞEYLER KOYUN

Çocuğun kişilik gelişimi, manevi dünyasının zenginleştirilmesi gibi konular, okul başarısı da dâhil hiçbir konu karşısında ihmal edilmemesi gereken hususlardır. Sağlam bir inanç sisteminden yoksun büyüyen çocuklar, ilerleyen zamanlarda hayat içinde karşılaştıkları zorlukları aşma konusunda sorunlar yaşayacaklardır.

Çocukların yüreğine tutku ile bağlanabilecekleri bir şeylerin konması gerektiğini söylüyor aslında her iki psikolog hocamız da. "Çocuklara zaman ayırmalı, onlara hayatı anlatmalı, çocuklarımız insani ilişkileri bilmeli, manevi değerleri tanımalı."

Çocuklarımızın hayatta başarılı insanlar olmaları için her şeyden önce biz yetişkinlerin, onlara hayatı bir bütün olarak yaşatmamız, algılatmamız gerekiyor. Tek kanatla uçulamayacağı gibi hayatın tek bir alanında bilgi ve tecrübe sahibi olunarak da mutlu ve başarılı olunamaz. ۞

BAYRAM GÜNÜ GELMEDEN KURBAN KESİLEBİLİR Mİ?

Öncelikle bilinmelidir ki, fıkıh literatüründe bir kaç kurban çeşidi var. Mesela bir işin veya bir şartın yerine gelmesiyle Allah rızası için kesilen "adak" ve yeni doğan çocuğun ilk günlerinde kesilen "akîka" kurbanları gibi. Bu kurbanlar senenin her gününde kesilebilir. Bununla beraber, sosyal hayatta ve fıkıh dilinde kurban denildiğinde, kurban bayramında ibadet olarak kesilen kurban anlaşılır. Bu kurbanın fıkıh kültüründeki adı "udhiye"dir. Udhiye, belli hayvanların Kurban Bayramı günlerinde, dinen belirlenmiş usullerle Allah'a ibadet niyetiyle kesilmesidir. Bu günler Hanefi alimlere göre bayramın ilk üç günüdür..

Peygamber Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmuştur: *"Kurban kesme (nahr) günleri üçtür. Bunların en faziletlisi de ilk gündür"* (Nesbu-r-Raye, III/82, IV/278)

Zikredilen hadise göre, kurban kesmenin en faziletli olduğu gün birinci gündür. Bununla beraber, ikinci ve üçüncü gününde de kesilebilir.

Kurban kesim vakti, Bayram namazı kılınan yerlerde, bayram namazı kılındıktan sonra, bayram namazı kılınmayan yerlerde ise sabah namazı vakti girdikten sonra başlar, bayramın üçüncü günü güneş batıncaya kadar devam eder.

Zilhiccenin onuncu günü yani bayramın birinci günü olmadan kurban ibadeti yapılamayacağı hususunda İslâm âlimlerinin ittifakı vardır. Buna göre Kurban Bayramından önce kesilen kurban "udhiye" sayılamaz.

Ve şüphesiz ki Allah Teâlâ, her şeyi en iyi bilendir! ۞

Kur'an kursu faaliyetlerine katılan 73 öğrenci ve hoca, birkaç eğitim gönüllüsü Şumnuda buluştular.

YAZ KUR'AN KURSU EDİNMELERİ

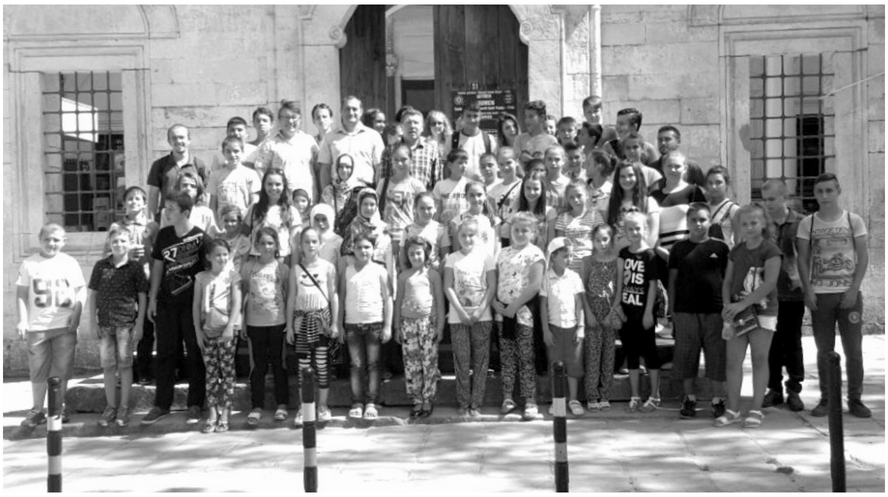

Şumnu, Varna ve Burgaz'da birkaç gönüllü insanın yapmış olduğu mütavazı faaliyetler dolu dizgin devam ediyor. Şumnunun Baykovo köyü merkez olmak üzere, Studenitsa, Visoka Polyana ve Razvigorovo köylerinden gelen öğrencilerle çeşitli gezi ve kültürel faaliyetler yanında, toplam 29 öğrenciye Kur'an kursu öğretimi düzenlenmiş bulunuyor. Öğrencilere Kur'an kursu yanında gezi ve kültürel faaliyetlerin yapılıyor olması, onların neşe ve istekle bu faaliyetlere katılmalarını, bu tarz eğitim ortamının sağlanması eğitimi monotonluktan çıkaran bir unsur olduğunu bir eğitimci olarak, her zaman tecrübe ettiğimi belirtmek isterim. Varnanın Medovets köyünde imam ve kurs hocası Bekir Kadir, yine aynı köyden Salim Hayreddin adındaki hocalar tarafından da kurslar yürütülmektedir. Şumenin Milanovo köyünde de Tayfun Remzi adlı kardeşimizin yönettiği bir kurs çalışmaktadır. Bu faaliyetlerin benzeri Burgaz'ın, Dobromir köyünde de yapılmakta, Şerife İsmail ile yardımcısı Havva İsmail adında iki kız kardeşimiz Kur'an öğretimine devam etmektedirler.

Bu dört ayrı merkezde yürütülen Kur'an kursu faaliyetlerine katılan 73 öğrenci ve hoca, birkaç eğitim gönüllüsü, hayırsever işadamlarının katkılarıyla Şumnuda buluştular. Şumnu'da Nüvvab Okulunun eski ve yeni binalarını, yemekhanesini, yurdunu ziyaret ettiler. Okulun tarihi hakkında bilgiler edindiler. Sonra hayvanat bahçesi gezisi yapıldı ve hemen arkasından şehrin eski bölgesini gezdiler. Daha sonra da Şumnu'nun muhteşem manzarasını izlemek için yakın tepelere çıkıldı. Orada bahsedildiği üzere tepelerden Divdyadovo manzarası ve yeni yapılacak olan cami yeri seyredildi. "1300 Yıl Bulgaristan" anıtı yanına gidilerek hakkında bilgiler edinildi. Yükseklikler den Şumnu baştan sona bütün ihtişamıyla izlendi ve hatıra fotoğrafları çekildi. Gezinin ikinci faslında, restorasyonu devam "Şerif Halil Paşa" camii ziyaret edildi, yapılan restorasyon çalışmaları hakkında öğrencilere bilgiler verildi. Artık öğle namazı vakti geldiği için camide namaz kılındı. Oradan şehir merkezine gidilerek talebelere döner, dondurma ve içecek ikramında bulunuldu.

Bu gezide hoş vakit geçiren öğrencilerin memnuniyeti yüzlerinden okunuyordu. Onlar böyle bir geziye katılmış olmalarından mutlu olduklarını ifade ettiler. Peygamberimiz (s.a.s.): "Ümmetimin en faziletli ibadeti Kur'an okumaktır" buyuruyor. Ne mutlu o müjdeye muhatap olanlara. Ne mutlu bu mütevazı faaliyetlere, maddi ve manevi destek olarak küçücük talebelerin en faziletli ibadeti yerine getirmelerine, denize bir damla oranında dahi olsa katkı sağlayanlara! Bu öğrenciler arasında Medovetsten 11, Baykovo'dan 10 kişinin hatim merasimi yapılmıştır.

CELİL ŞAKİR
NÜVVAB İHL ÖĞRETMENİ

BAŞMÜFTÜLÜK HACI ADAYLARI İÇİN SEMİNERLER DÜZENLEDİ

Bu yıl kutsal topraklara gerçekleştirilecek yolculuğa 235 hacı adayı kayıt yaptırdı.

> *Hacı adaylarının hac ibadeti ile ilgi görevlerini doğru bir şekilde ifa edebilmeleri için Başmüftülük, bir kaç yıldan beri hacı adayları için seminerler düzenlemektedir.*

Bulgaristan Müslümanları Başmüftülüğü 2016 yılı hac hazırlık çalışmalarının organizasyonunu tamamladı. Bu yıl kutsal topraklara gerçekleştirilecek yolculuğa 235 hacı adayı kayıt yaptırdı. Başmüftülük tarafından organize edilen hac ibadeti için kutsal toprakları ibadet amaçlı ziyaret etmek isteyenler Bulgaristan'da ikamet edenler ile ve Avrupa ve komşu Türkiye'de yaşamakta veya çalışmakta olan vatandaşlarımızdan oluşmaktadır.

Hacı adaylarının hac ibadeti ile ilgili görevlerini doğru bir şekilde ifa edebilmeleri için Başmüftülük, bir kaç yıldan beri seminerler düzenlemektedir. Bu yıl ilk hazırlık ve eğitim seminerleri, Türkiyede yaşayan ve çalışan Bulgaristan vatandaşı hacı adayları ile gerçekleştirildi. Başmüftülük organizasyonu ile hac görevini yerine getirecek adaylar Çorlu, İstanbul ve Bursa'da düzenlenen seminerlere katıldılar. Seminerler, Başmüftülüğün Türkiye temsilcileri ve yukarıda saydığımız şehirlerin müftülük görevlilerinin işbirliği ile Başmüftülük tarafından düzenlenmektedir. Seminerler, 13-14 Ağustos 2016 tarihinde Çorlu Merkez Camide, İstanbul'da Avcılar semti Hacı Tükenmez Camiinde ve Bursa Çalıdaki Merkez Camide düzenlendi.

Seminerler, Yüksek İslâm Şura Başkanı Vedat S. Ahmed, Eski Zağra Bölge Müftüsü Turhan Hasan'ın, Yüksek İslâm Şura Sekreteri Cafer Nizamov, Ahmet Kiracı ile Sami Süleyman'ın katılımları ile gerçekleştrildi.

Seminer esnasında Vedat S. Ahmed, hac ibadeti esnasında uyulması gereken, kuralların önemini anlattı. Hacı adaylarının Suudi Arabistan'da seyahat, konaklama ve ikamet etme esnasında uymaları gereken teknik durumlar hakkında bilgi verildi. Aynı zamanda kutsal topraklarda bir ay devam edecek olan program hakkında detaylı bilgi verildi. Ömürde bir kez gerçekleşen hac için hacı adaylarına ibadetlerini kusursuz olarak yerine getirmelerinde katkıda bulunacak ve hac ibadeti ile ilgili bilgi içeren materialler ve yardımcı araçlar dağıtıldı.

Bilgilendirme seminerlerinde önceki yıllarda Başmüftülük organizasyonu ile gerçekleştirilen hac organizasyonuyla hacca giden hacılar da katıldılar. Onlardan bazıları ikinci kez hac ibadetini yerine getirecek, diğer bir kısmı ise deneyimlerini paylaştılar ve son yıllarda Başmüftülüğün düzenlediği hac organisayonu için teşekkür ettiler.

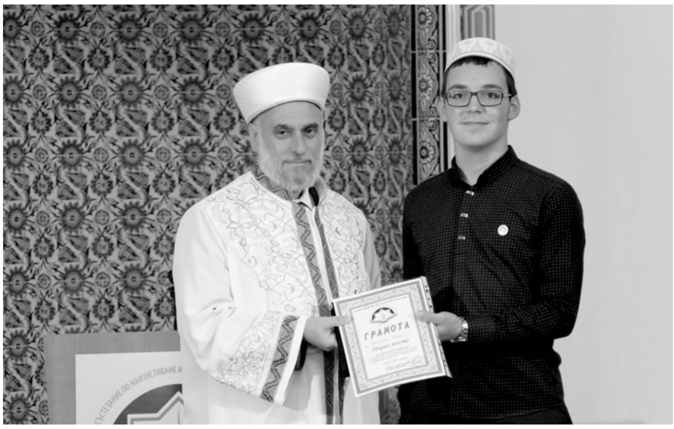

10. Milli Kuran-ı Kerim'i Güzel Okuma ve Hafızlık Müsabakası 11 ve 12 Ağustos 2016 tarihlerinde gerçekleştirildi.

Onuncu Milli Kur'an-ı Kerim'i Güzel Okuma Müsabakası Düzenlendi

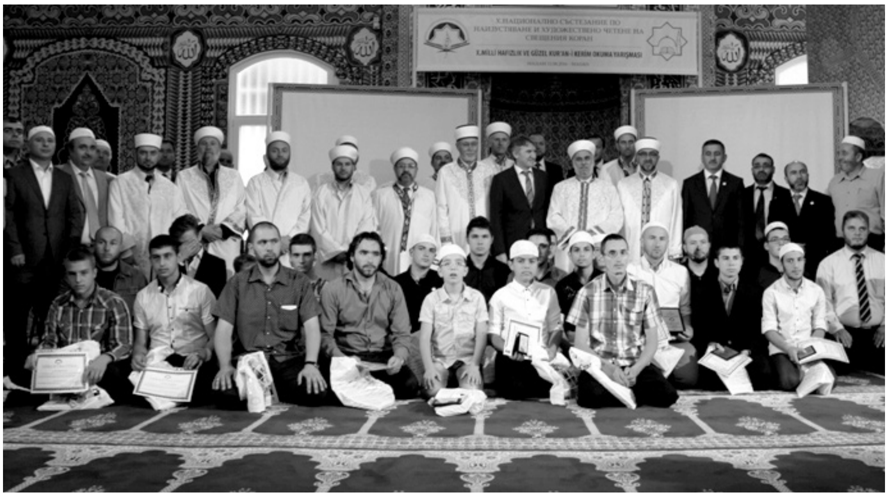

Bulgaristan Müslümanları Başmüftülüğü, Smolyan Bölge Müftülüğü ve Madan Cami Encümenliğinin ortaklaşa düzenledikleri Onuncu Milli Kuran-ı Kerim'i Güzel Okuma ve Hafızlık Müsabaka Madan şehrinin ev sahipliğinde 11 ve 12 Ağustos 2016 tarihlerinde gerçekleştirildi. Yarışmaya ülke genelinden 38 yarışmacı katıldı. Yarışmacılar, beş kategori üzerinde belirlenen ön elemelerden geçtiler. Sözkonusu kategorileri başarılı bir şekilde geçen 17 yarışmacı finale yükselerek, son kategoride yarışmaya hak kazandı. Müsbakada bu yıl uygulanan yenilik, bayan yarışmacıların da "Kuran-ı Kerimi Güzel Okuma" kategorisine katılma hakkı verilmesiydi.

Kuran-ı Kerim'i güzel okuma ve ezberleme müsabakasının resmi misafirleri arasında Bulgaristan Müslümanları Başmüftüsü Dr. Mustafa Hacı, Başmüftü yardımcıları Birali Birali ve Ahmed Hasanov, Bölge Müftüleri ile Yunanistanın Gümülcine ile Ksanti Bölge Müftüleri İbrahim Şerif ve Ahmet Mete yer aldılar. Ayrıca merasime Filistin, Pakistan ve Fas Elçiliklerinden ile Türkiye Cumhureiyeti Filibe Başkonsolosluğu Sosyal Hizmetler Danışmanı Metin Akbaş ve Madan Belediye Başkanı Fahri Molaysenov'da misafirler arasında yeraldılar.

Yarışmanın en ilginç kategorisi Kuran-ı Kerim'in tamamının ezberlenmesi bölümüydü. Soruların çekilişinden sonra her finalist Kuran-ı Kerim'den rastgele üç bölüm okuması gerekmekteydi. Bu şekilde jüri hafızlık dalında birinci olarak Madan şehrinden 16 yaşındaki hafız Abdullah Hasan'ı, ikinci ve üçüncü olarak ise yine Madan şehrinden Abdullah Afuzov ve Adem Mehmed'i belirledi. Müsabakanın finalinde yarışan üç yarışmacı da Madan şehrinde'ki hafız kursundan mezunlar.

"15 cüz" hıfz etme kategorisinde birinci yeri Breznitza köyünden İbrahim Kambaç aldı. "5 cüz" hıfz etme kategorisnde birinci yere Madan şehrinden Abdurrahman Uşev seçildi. 40 yaşına kadar "Amme cüzünü" hıfz etme kategorisinde Aytos ilçesinin Mıglen köyünden Adem Musa birinci oldu. Aynı kategoride 15 yaş sınırına kadarki yarışmacılardan Breznitsa köyünden Şaban Kalyov birinci seçildi. Kuran-ı Kerimi "Güzel okuma" kategorisinde ise Zlatograd ilçesinin Dolen köyünden Hüsein Kamberov birinci seçildi.

Başmüftü Dr. Mustafa Hacı konuşmasında bu kadar insanın bir araya gelmesinin Allah'ın sözü sayesinde olduğunu beyan etti. Başmüftü, yarışmacıları yarışmaya katılma cesaretlerinden, ailelerini desteklerinden ve hocalarını Kur'an-ı Kerim'i öğretirken gösterdekleri sabırdan dolayı tebrik etti. ۞

Брой 9 (261)
Септември 2016
Година XXIV

ISSN: 1312-9872

Издател
МЮСЮЛМАНСКО ИЗПОВЕДАНИЕ
Главно мюфтийство

Вид издание
Месечно, периодично

Главен редактор
Редакционна колегия

Технически редактор
Салих М. ШАБАНОВ
s.sabanov@grandmufti.bg

Контакти
София 1000
ул. „Братя Миладинови“ 27
Списание „Мюсюлмани“

Представителства
Мюсюлмански настоятелства
Районни мюфтийства

Online
www.grandmufti.bg
muslumani@grandmufti.bg

Печат:
Sky Print

Абонаментни цени
Годишен: 24,00 лв.
Шестмесечен: 12,00 лв.
Тримесечен: 6,00 лв.

КУРБАНЪТ СБЛИЖАВА

В деня на байрама се обръщаме към себе си, изпитвайки задоволство от това, че отново се срещаме с този празник и ще вкусим сладостта на празненството, с което Аллах Теаля ни е дарил. Щастливи сме, че ще бъдем заедно с близки и приятели, които може би не сме виждали от известно време, но заедно с това се питаме: какъв е смисълът от тези празници, след като и на байрама, както и през другите дни, сме длъжни да се съобразяваме с принципите на религията? Да, както всеки ден, така и по време на празник мюсюлманите остават верни на принципите на исляма, за да покажат, че най-голямото постижение и щастие за тях е Аллах да бъде доволен от делата им. Естествено, всеки човек се нуждае от забавление и разнообразие, но те могат да бъдат постигнати и без да се изпада в крайности, и без да се отдалечава от човешките ценности. Мюсюлманите празнуват, запазвайки достойнството и честта си, тъй като най-важно е да продължат по пътя към главната цел – да застанат с чисто лице пред Аллах.

Характерно за Курбан байрам е жертвоприношението, което е израз на преданост към Всевишния Творец. Курбанът е средство за доближаване до милостта на Аллах: „Не тяхното месо, не тяхната кръв ще стигне до Аллах, а вашата набожност ще стигне до Него. Така Той ви ги е подчинил, за да възвеличавате Аллах, че ви е напътил. И възрадвай благодетелните!“ (Хадж, 22: 37). Основната цел на Курбана е да се извърши жертвоприношение в името на Аллах, не защото Той има необходимост от подобно деяние, а защото мюсюлманите по този начин изразяват готовността си да изпълнят повелята на Господаря си.

Казаното дотук обаче не означава, че нямаме право да се възползваме от месото на жертвените животни. Това е храна, която може да се консумира от всички хора, независимо от това дали те са принесли в жертва животно, или им е дадено от някого. Най-добре е месото от курбана да се даде на бедни и социално слаби, които нямат възможност да заколят курбан и да празнуват наравно с другите мюсюлмани. Това е смисълът на израза „Курбанът сближава“. Особено в нашето съвремие, когато всеки ден срещаме нуждаещи се хора, трябва да преосмислим хадиса на Мухаммед (а.с.): „Не е от нас онзи, който ляга сит, знаейки, че съседът му е гладен“.

В дните на байрама посещението на близки и роднини е традиция, която е част от бита и културата на мюсюлманите, но посещението на родителите е задължение, което никой не трябва да пропуска. Уважението към тях е ангажимент по всяко време, но по време на байрам посещението и споделянето на радостта с тях има по-голяма стойност. Ето защо човек може да си позволи да се лиши от всякакъв вид удоволствия, но няма право да забрави онези, които са причина за съществуването му повече от всичко и всеки.

Курбан байрам е най-големият ни празник. Нека се опитаме да превъзмогнем различията помежду ни и да бъдем единни по всички въпроси, касаещи нашата идентичност. Мюсюлманската общност изживява труден период, което може да бъде превъзмогнато само чрез самоотверженост и постоянство в извършването на дела, които спомагат за просперитета на исляма. Да бъдем активни в добрините и предани на Аллах Теаля, както бяха предани Ибрахим и Исмаил и както ни напъти Мухаммед (а.с.). Да ви е честит Курбан байрам!

д-р Мустафа Хаджи
Главен мюфтия

СЪДЪРЖАНИЕ

02 Курбанът с всичките му страни
04 Защо колим курбан?
06 Първият езан
08 Търпението – светлината, която озарява бъдещето на семейството
10 Хигиенните навици при децата
11 Курбанът
12 Успехът в училище и изпитанието за семейството
14 Абдуллах бин Месуд
16 Тържествен хатим в с. Чепинци
17 На лятно училище в Турция
18 Накратко

За съдържанието на публикациите отговорност носят авторите им, а за обявите и рекламите – рекламодателите. • Уважаеми читатели, заради наличието на цитати от Свещения Коран и хадиси на страниците на списанието Ви молим да не го хвърляте на земята.

КУРБАНЪТ С ВСИЧКИТЕ МУ СТРАНИ

Когато изпълняваме ибадета курбан, трябва да внимаваме за определени неща. Полът на животното, възрастта му, състоянието му, начинът и времето за клане са сред основните изисквания за добрия курбан. Затова трябва да имаме предвид тези критерии.

Как се разделя месото?

1) На бедните. 2) На роднини, съседи и приятели.
3) За семейството.

Кои животни, на каква възраст са подходящи за курбан?

Животните, предназначени за курбан, трябва да са достигнали възрастта, която религията определя за това. Най-подходящо е курбанът да се заколи в първия ден от байрама.

овце и кози | **крави, биволи и бикове** | **камили**

Може ли да се ползваме от нашия курбан?

Забранено е месото, кожата и другите производни продукти от животното, предназначено за курбан, да се продават или заменят за някаква стойност. Ако са продадени, печалбата трябва да се раздаде на бедните. Ако собственикът се ползва от млякото, вълната или товарителните възможности на животното, което е закупил за курбан, той трябва да дари стойността им.

Пречки за курбана са:

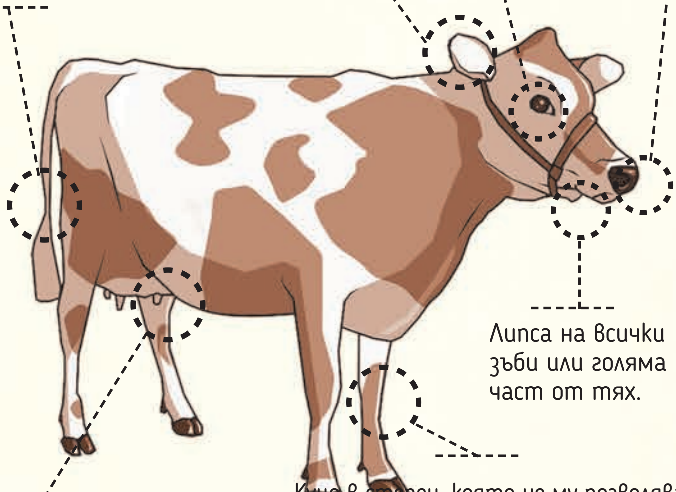

Животно без опашка или с отрязана повече от половината такава.

Липса на едно от ушите по рождение или липса на повече от половин ухо.

Слепота на едното или двете очи.

Отрязан нос.

Липса на всички зъби или голяма част от тях.

Куц в степен, която не му позволява да върви, слабо или болно, също в степен, в която животното не може да се изправи и да отиде до мястото, където ще бъде заклано.

Липса на част от вимето.

Какво трябва да направя, ако курбанът ми се загуби или почине?

Тези, за които курбанът е ваджиб (задължителен), а животното се е изгубило или починало преди настъпването на Курбан байрам, трябва да си набавят друго. Ако докато второто животно не е принесено в жертва, се открие първото, собственикът трябва да избере по-доброто от двете.

На какво трябва да обърнем внимание по време на клане?

Лицето на курбана се обръща по посока на къбле (Кябе) и му се завързват предните и задните крака заедно. След като се заколи животното, с цел да изтече по-добре кръвта, се освобождава един от задните му крака (за предпочитане левият). При дребния рогат добитък единият крак може и да не се връзва.

ДУА: Започва се с „Бесмеле“ или „Бисмилляхи Аллаху Екбер“, но преди това се четат айетите 79 и 162 от сура Енам от Свещения Коран.

УПЪЛНОМОЩАВАНЕ: Ако собственикът не може да заколи курбана си, може да упълномощи другиго за това. За целта трябва да изрече: „В името на Аллах те упълномощавам да заколиш курбана ми“, а също така и да го възнамери със сърцето си.

КЛАНЕ: Касапинът казва „Бисмилляхи Аллаху Екбер“ и, без да се бави, отрязва наведнъж трите основни артерии на животното.

СЪДРУЖНИК ПРИ ОБЩ КУРБАН: Трябва да бъде мюсюлманин и включването му да бъде свързано с желанието му за ибадет. Ако един от съдружни-ците се включи само за да получи месо от курбана, то курбанът и на останалите е невалиден.

ПОСОКА: Сюннет е този, който коли курбана, също да е обърнат към къбле.

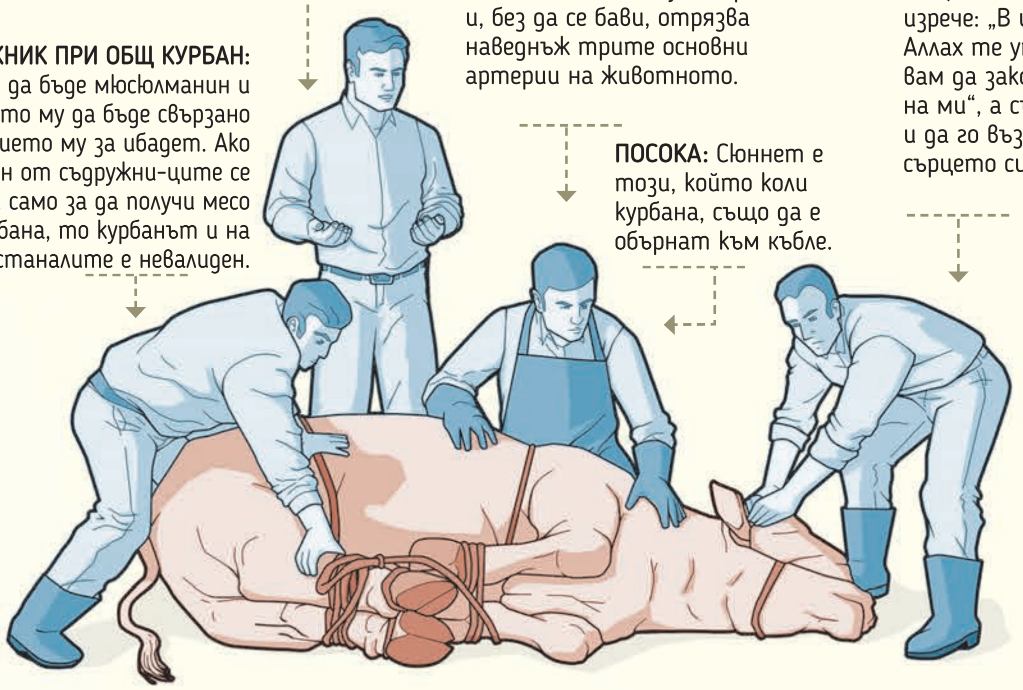

Частите на овнешкото месо

Частите на говеждото месо

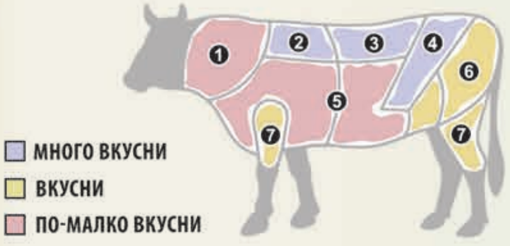

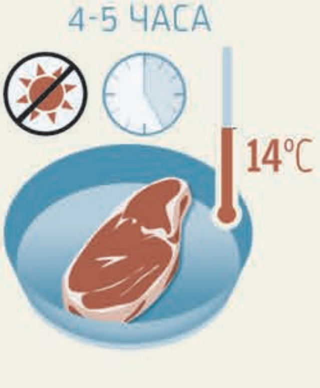

Как да съхраним месото?

След като се заколи животното, то трябва да се разфасова на парчета. После да се сложи на място без пряка слънчева светлина, при температура не повече от 14°C, за 5-6 часа, а след това да се прибере в хладилник. Когато месото е все още топло, не бива да бъде пакетирано в торбички или да се поставят големи парчета едно върху друго, или на място, където няма възможност да се проветряват. В противен случай поради факта, че месото не е изстинало, то може да се вмирише или да се развали за 2 дни.

ЗАЩО КОЛИМ КУРБАН?

ДЖЕМАЛ ХАТИП ТЕОЛОГ

Един ден бил попитан: „Защо колим курбан, о, Пратенико на Аллах?“ А той отговорил: „Защото това е от сюннета – личния пример на вашия баща – Ибрахим“. Тогава те пак попитали: „А какво ще получим като награда за него?“; „За всяко косъмче от вълната му – награда“ – казал той. (Ибн Мадже)

Терминът „курбан“ произлиза от корена на арабския глагол „ка-ри-бе“, а от него – думата „курбаанун“, която означава „нещо, с което човек се приближава към своя Създател“.

Жертвеното животно, което се принася в курбан, има и друго наименование – „удхийе“, което произлиза от думата „ед-духа“, тоест времето, в което Слънцето се издига сутрин. Според много от учените курбанът е наречен така поради това, че се коли предимно след байрамския намаз.

Аллах Теаля повелил принасянето на курбан в празничните дни на байрама, за да даде възможност на хората да му се отблагодарят за благата, с които ги е дарил, и да споделят част от тези блага с близките и нуждаещите се около тях.

Всички мюсюлмани знаят, че тази традиция е започната от Пратеника Ибрахим, който по заповед на Аллах Теаля решава да принесе в курбан най-обичаното от него имане – неговия син Исмаил. Разбира се, това бил неговият изпит и той го издържал, а Всемогъщия Аллах го наградил, като снел от небесата овен, който Ибрахим трябвало да принесе в курбан – в замяна на неговия син и като благодарност към Аллах Тебареке ве Теаля.

В Свещения Коран тази случка се споменава в следните айети:

„И го благовестихме за смирен син. И когато порасна, и започна да ходи с него, той рече: „О, синко мой, сънувах, че трябва да те заколя. Какво ще кажеш?“ Рече: „О, татко мой, прави, каквото ти е повелено! Ще откриеш, ако Аллах е пожелал, че съм от търпеливите“. И когато двамата се подчини-

ха, и той го положи по лице, Ние му извикахме: „О, Ибрахим, ти изпълни сън“. Така награждаваме Ние благодетелните. Това е явното изпитание. И за него дадохме в замяна голямо жертвено животно. И оставихме за него спомен сред сетните...“ (ес-Саффат, 37: 101–108)

Оттогава насетне хората продължават да колят курбан в знак на подчинение и благодарност към Аллах Теаля. Ето затова този ибадет е приет за един от най-важните ибадети, с които хората се приближават до техния Създател.

В коленето на курбана са вложени доста от мъдростите, но най-важните сред тях са следните:

1. Чрез него човек се приближава към Аллах Теаля. Това се подразбира и от повелено в следните знамения:

„Затова отслужвай молитвата към своя Господар и [жертвено животно] коли!“ (ел-Кевсер, 108: 2)

„Кажи: „Моята молитва и моите обреди, и моят живот, и моята смърт са за Аллах, Господаря на световете“ (ел-Енам, 6: 162). Тук под „моите обреди“ се разбира жертвоприношението – курбан.

2. Продължението и съживяването на традицията и личния пример на Пратеника Ибрахим и неговия син Исмаил, споменати по-горе.

3. Изразяване на благодарност, набожност и страхопочитание към Аллах Теаля, както се повелява в 37-и айет от сура ел-Хадж:

„Не тяхното месо, не тяхната кръв ще стигне до Аллах, а вашата набожност ще стигне до Него. Така Той ви ги е подчинил, за да възвеличавате Аллах, че ви е напътил. И възрадвай благодетелните!“ (ел-Хадж, 22: 37)

4. Споделяне на имането и радостта с останалите – близки, роднини, съседи и бедни. Това научаваме от Пратеника на Аллах, който е казал: „Яжте, запазвайте и раздавайте (от курбана)“ (Муслим). Вземайки предвид това предание, учените са казали, че е желателно курбанът да се разделя на три равни части. С едната се черпят семейството

„Не тяхното месо, не тяхната кръв ще стигне до Аллах, а вашата набожност ще стигне до Него. Така Той ви ги е подчинил, за да възвеличавате Аллах, че ви е напътил. И възрадвай благодетелните!“ (ел-Хадж, 22: 37)

и гостите в байрамския ден. Другата се запазва, а третата се раздава.

Коленето на курбан според много от учените е силен (муеккед) сюннет, но има и такива, които са казали, че за богатите и заможни хора то е задължително (ваджиб).

Относно благодатта и достойнствата на курбана Пратеника на Аллах (с.а.с.) е казал следното:

„Човекът не може да е извършил нещо по добро през байрамския ден от това да пролее кръв, като заколи курбан...“ (Тирмизи)

Един ден бил попитан: „Защо колим курбан, о, Пратенико на Аллах?“ А той отговорил: „Защото това е от сюннета – личния пример на вашия баща – Ибрахим“. Тогава те пак попитали: „А какво ще получим като награда за него?“; „За всяко косъмче от вълната му – награда“ – казал той. (Ибн Мадже)

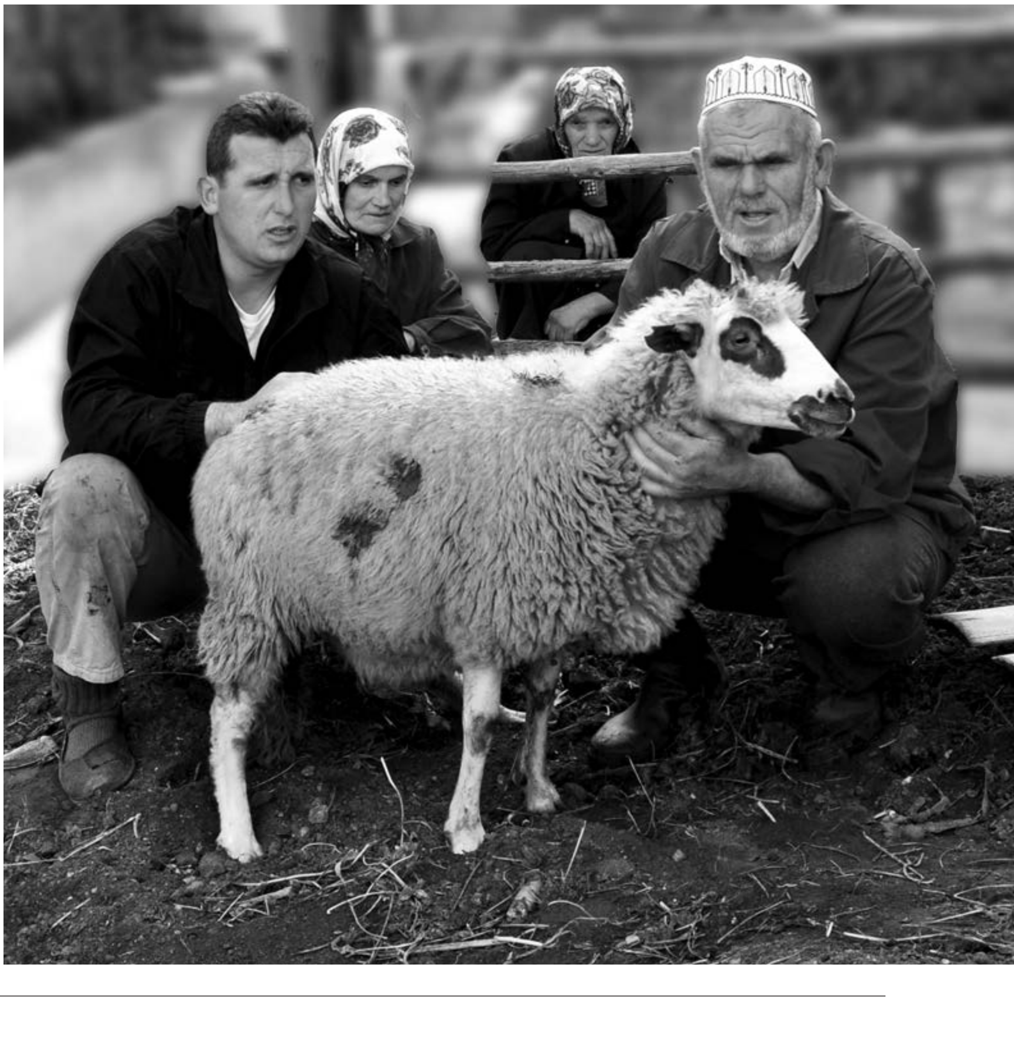

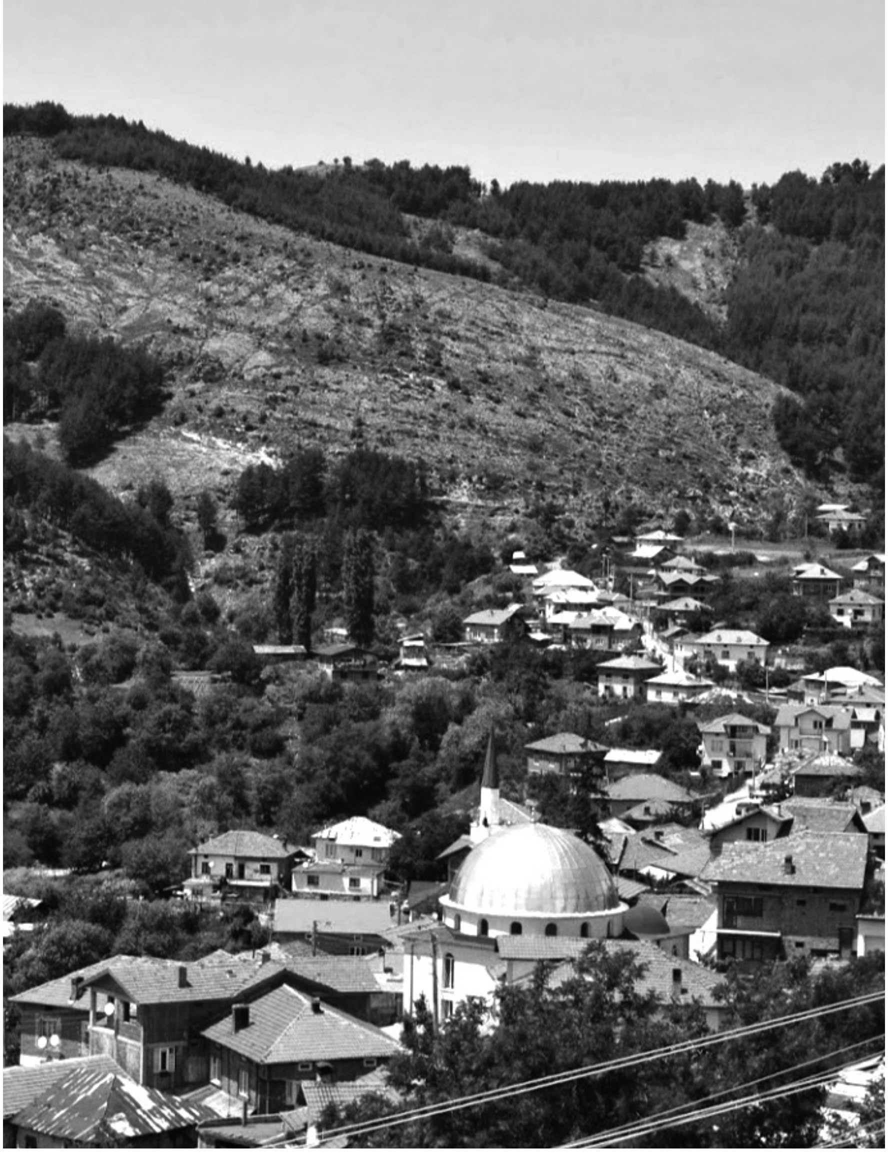

Първият езан

За първи път след четиридесет години щеше да се чете езан в селото. Много от младежите не бяха чували езан преди това, освен този, който скрито им бил пошушнат в ухото, когато са се родили.

ДЖЕМАЛ ХАТИП ТЕОЛОГ

Исмаил беше само на единадесет години, когато чу от жените в махалата, че днес ходжата за първи път след толкова дълго време щял да чете езан. Въпреки че преди това той беше чувал от баща си, сега му се стори доста интересно как ще звучи езанът от старото високо минаре. Точно поради тази причина на бегом се запъти в тъмното към джамията. Когато пристигна там, му се стори, че цялото село се е събрало около нея. Хората шушукаха помежду си, като че ли не искаха да събудят от сън високото старо минаре, което се извисяваше редом с елхата до него. Исмаил беше чувал от дядо си, че тази елха била засадена някога, когато ремонтирали джамията. Тогава дядо му бил все още малко дете, и ако се съдеше по годините му, това се е случило преди 70–80 години, но кога беше построена джамията – никой не знаеше.

След дълго чакане лампите в джамията бяха запалени, а след малко светнаха и тези на минарето. Всички се загледаха към рукалото (шерефето) на минарето, там, където щеше да излезе ходжата. През това време тълпата до джамията продължаваше да расте. Всички се оглеждаха един друг и все едно се питаха: „Не настъпи ли времето, колко още ще чакаме...?“ Бяха чакали четиридесет години, но минутите сега като че ли минаваха по-бавно от изминалите години.

И изведнъж... „Аллаху екбер, Аллаху екбер...“, сладък глас прониза закоравелите сърца. Зарониха се сълзи, примесени със стари спомени и мъки. Колко майки и бащи, баби и дядовци си бяха заминали от този свят, тъгувайки за този сладък вик... Колко вярващи сърца бяха загубили надежда, че ще го чуят отново!...

Единствено Исмаил стоеше и недоумяваше защо всички плачат? Та нали всички бяха радостни преди малко и с нетърпение очакваха езана? Защо сега всички ронеха сълзи и се прегръщаха? Какво им ставаше на тия хора? Оглеждайки се наоколо, стана му мъчно и на него, заплака и той.

Не след дълго езанът свърши и ходжата се прибра през малкия отвор на минарето. Този път тълпата се отправи към вратата на джамията. За кратко време се образува такава навалица, каквато Исмаил беше виждал само в ранните часове пред селската фурна, когато отиваше на училище. Но тук никой не викаше и всеки търпеливо чакаше да му дойде редът. Сега и на него му се прииска да влезе. Огледа се наоколо и забеляза дядо си, който заедно с братовчедите му беше сред тълпата. С усилия се добра до тях и не след дълго се

Вътрешен изглед на джамията в Рибново през 1992 г.

оказаха вътре в джамията. Бяха успели да влязат накрая и вече почти нямаше място.

Въпреки че десетки пъти беше минавал покрай джамията, Исмаил за първи път влизаше в нея. Не че преди това не е искал. Забранено беше. Колко пъти беше чувал как властите слагали катинар на джамийските порти, а младежи от селото отивали и го трошели вечерта. Но въпреки това през деня джамията винаги оставаше заключена. Сега беше вътре и му се струваше, че никога през живота си не е виждал толкова красиво място. Стените на джамията бяха изкусно нарисувани с рисунки и арабски надписи. От дясната страна се издигаше стълба, застлана със зелено кадифе, която свършваше под малък купол. От лявата страна пък имаше място, което също беше повдигнато на около метър от земята и до него имаше стълба с 3–4 басамака. Всички тези неща сякаш сияеха под светещите лампи на полилеите, а хората стояха по местата си и чакаха. Исмаил беше почти в последните редици и от време на време се надигаше, за да разгледа нещо ново, което забелязваше в някои от ъглите на джамията.

Младеж от първите редици се изправи и каза нещо, което Исмаил никога преди това не беше чувал. Всички станаха на крака и започнаха самостоятелно да се кланят така, както родителите му се кланяха вкъщи. По-късно същият младеж пак стана и каза нещо, но този път всички заедно станаха и кланяха намаз с ходжата. Това беше намаз с джемаат. Сега Исмаил по-добре разбра какво е искал да каже баща му, когато го вика да кланят намаз с джемаат!

След като всичко приключи, навън вече беше доста тъмно. Десетки мъже от махалата, вече весели и радостни, се събраха пред джамията и след кратък сохбет се отправиха към къщи.

Минаха двадесет и пет години от онази вечер. Исмаил порасна и вече е посетил стотици джамии по света, но никъде не е изпитал тази сладост, която бе усетил в онази далечна вечер...

ТЪРПЕНИЕТО – светлината, която озарява бъдещето на семейството

Д-Р БИЛЯЛ ЕСЕН

Често сме били свидетели как някой писател, получил литературна награда, или спортист, който грабва купата, заявява: „Посвещавам тази награда на моята съпруга, която търпеливо споделяше усилията ми през цялото време".

На какво се поставя ударението тук? Дали на това, че се е нарушавало спокойствието на единия, докато другият се е трудил? Или докато единият е градил кариера, другият е носел тежестта на цялото семейство? Или пък е трябвало да търпи различни лишения и мъки? Да, може би всичко това или част от него... Тези обстоятелства могат да станат причина за нарушаване на хармонията в семейството. А това може да бъде наречено и изпълнение на семейните задължения в името на някои възвишени идеали. Но в края на краищата е налице един голям успех, постигнат от семейството благодарение на търпението и волята. Сега вече семейството е забравило трудностите и несгодите, които е изтърпяло, и изживява своята радост. Успехът е станал олицетворение на труда, усилията и търпението.

На пръв поглед търпението изглежда като пасивно отношение към нещата, ала всъщност представлява активно действие. Нашият Пейгамбер (с.а.с.) е заявявал: „Търпението е светлина!" (Муслим, Тахарим); „Пътят на търпението е светъл. Защото човекът крачи по правия и светъл път пред себе си". Или можем да го кажем по следния начин: резултатът от дейностите на изявилите доблестта да бъдат търпеливи е светъл. Те не са от хората, които се лишават от всичко, като проявяват търпение, а са хора, които озаряват бъдещето си чрез светлината на търпението. Търпението не означава да се откажете от праведното и красивото или пък да се съгласите с отрицателните неща. Търпението означава да се сдобиеш с различна алтернатива, за която се сещаш най-напред или в друго време.

Както индивидът не може да постигне нравствените добродетели и успехи, без да се лишава от храна, пиене и забавления, така и едно семейство не може да изгради щастливо семейно гнездо, без да преодолява трудностите и да изпита търпението. Защото семейството е онова огнище, в което човек се учи на търпение и пред-

> *Нашият Създател ни съветва на злините да отвръщаме с добро, което може да допринесе враждите да се превърнат в топли приятелства, но до такъв резултат могат да стигнат единствено търпеливите (Фуссилет, 34-35). Като се има предвид, че членовете на семейството не са наши врагове, а са най-близките ни хора, те заслужават постъпките, които ще бъдат за добро.*

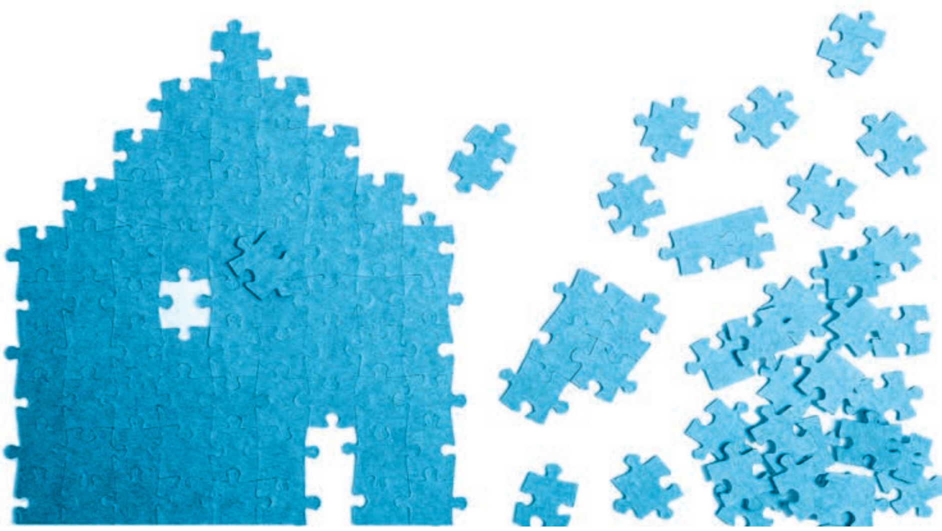

видливост. Единствено чрез търпение е възможно изграждането на щастлив семеен живот, в който да битуват повелите на Аллах Теаля въпреки всякакви внушения и натиск на околната среда. Онези, които успяват да оцелеят въпреки огорченията, които се появяват с течение на времето, са именно хората, които избират правдата и търпението (Аср, 1–3).

Естествено, хубаво е проблемите да се решават, без да се осланя единствено на търпението, но както и в другите области на живота, така и в семейството понякога индивидите могат да действат прибързано и емоционално. Не е здравословен подходът срещу всяко действие да се отвръща необмислено или по начин, по който, вместо да се получи полза, ще се навреди. Разумно е да се отвърне по най-добрия начин, за да се получи градивен резултат.

Нашият Създател ни препоръчва на злините да се отвръща с добро, което може да допринесе враждите да се превърнат в приятелства, но до такъв резултат могат да стигнат единствено търпеливите (Фуссилет, 34–35). Като се има предвид, че членовете на семейството не са наши врагове, а са най-близките ни хора, то в края на краищата те заслужават постъпките, които ще бъдат за добро. Добрините и злините не могат да бъдат еднакви. На невежата постъпка на партньора не бива да се отвръща по същия начин. Огънят, вместо да се разпалва, трябва да бъде потушаван. Как можем да забравим себе си и семейството си, когато на другите препоръчваме състрадание, толерантност и търпение? При това търпението няма род. И най-силният се нуждае от него, колкото слабият. Силен е не този, който надвива другите, а този, който владее гнева си. При това не трябва да се забравя, че придобивките на търпението не се ограничават само с този свят, а ще получат безмерна награда и в отвъдния свят (Зюмер, 10).

Търпението е важен фактор, който допринася за оцеляването на семейството. Само че, ако търпението в семейството понякога е проява на волята, то друг път някои постъпки могат да преминат границите на търпението. Не може да се изисква да се проявява търпение към действия, които водят до нараняване целостта на тялото, или към поддържането на връзки, които причиняват разрушаване на семейното гнездо. Ако в такива ситуации съвместните диалози не могат да дадат положителни резултати, ако се забелязва, че едната от страните продължава да упорства в грешките си, налага се да се потърси преди всичко помощта на роднините или въпросът да се отнесе до компетентните органи.

Другата страна на търпението в семейството е свързана с децата. Всяка майка търпеливо носи своето дете в продължение на девет месеца. После при отглеждането на децата отново е необходимо търпение. Търпеливото отношение към тях се изразява в понасянето на грешките им, докато се насочат в правилната посока, в толерантно отношение към постъпките им в определена възраст и постепенното приложение на възпитателните мерки. Защото от децата не може да се очакват постъпки на възрастен човек. Както линиите в първите рисунки, които нахвърлят върху листа, не са най-правилни, така ще бъде и при първите им стъпки. Ще трябва търпеливо да се изчака, докато се постигне зрялост. Ако родителите проявяват търпение, прибягват до педагогически съвети при необходимост и ревизират своите постъпки, ще имат успехи във възпитанието на децата си.

Възрастните, които трябва да проявяват търпение към децата, същевременно трябва да ги приучват да бъдат твърди и решителни пред духовните и материалните трудности и да им дават личен пример с търпението си.

ЗНАЧЕНИЕТО НА КУРБАНА

„Не тяхното месо, не тяхната кръв ще стигне до Аллах, а вашата набожност ще стигне до Него.“ (ел-Хадж, 22: 37)

В ПЕРИОДА НА НЕВЕЖЕСТВОТО езичниците колели курбан и мажели с кръвта му идолите, които се намирали около Кябе, после оставяли част от месото му пред тях. Така смятали, че ще получат награда от тях. С низпославането на горния айет Аллах Теаля забранява тази практика и пояснява, че основното нещо при коленето на курбана не е кръвта и месото, а страхопочитанието пред Него.

Според предание, предадено от Ибн Джурейдж, езичниците от периода на невежеството боядисвали стените на Кябе с кръвта на закланите от тях камили. Тогава група от сподвижниците на Пратеника (с.а.с.) казали: „Ние повече от тях заслужаваме да боядисваме стените на Свещения дом – Бейтуллах“. След което Аллах Теаля низпослал споменатия по-горе айет.

Тук Всемогъщия Аллах разкрива основната тайна и мъдрост от коленето на курбана и пояснява, че всъщност нито кръвта, нито месото на курбана достига до Него. Това, което достига, е страхопочитанието, което се добива чрез изпълнението на Неговите заповеди и спазването на Неговите забрани.

Освен това в айета се изтъква и едно от най-важните условия на този ибадет, а именно, че закланият курбан ще бъде приет от Аллах само тогава, когато бъде заклан с искреност и страхопочитание.

Когато двамата синове на Адем (а.с.) изпаднали в разногласие, Аллах им заповядал да заколят курбан и те го направили, но курбанът на единия не бил приет, а на другия се приел. Защото Аллах приема курбана единствено от богобоязливите.

Коранът потвърждава, че Хабил е бил от богобоязливите. Кабил, който не можал да преглътне това, убил Хабил и така заслужил да влезе в джехеннема.

ХИГИЕННИТЕ НАВИЦИ ПРИ ДЕЦАТА

БЕТЮЛ БАЛТАДЖЪ, ПСИХОЛОГ

> *Развитието на всяко дете е строго индивидуално. Затова хигиенните му навици и усещането за необходимостта от тях се появяват едва когато детето се почувства готово.*

Оставянето на памперсите в миналото е важна стъпка в живота на всеки малчуган и неговото семейство. Много важно е този процес да започне в правилното време. Недобрата подготовка за него може да възпрепятства детето да преодолее този момент безпроблемно.

Развитието на всяко дете е строго индивидуално. Затова хигиенните му навици и усещането за необходимостта от тях се появяват едва когато детето се почувства готово.

Навиците, свързани с това детето да свикне да ходи в тоалетната, без да има необходимост от памперси, се развиват от 18- до 36-месечна възраст. В зависимост от развитието на детето този процес може да продължи и до 5-годишна възраст. По-ранният или по-късен старт на възпитание на тези навици може да доведе до различни усложнения. Това задължава родителите да подхождат съзнателно към този процес, а той да се нагоди според готовността на детето и неговите нагласи. Не бива да забравяме, че това е период, който отнема време и изисква голямо търпение. Прекомерната настойчивост или стремежът на родителите детето да усвои тези важни навици по-рано крият риск от физиологични и психични разстройства. Другата крайност – безразличният подход към усвояването на тези умения от децата – може да доведе до усложнения в по-голяма възраст.

КОГА ДА ЗАПОЧНЕМ С ОБУЧЕНИЕТО?

Детето ще сигнализира найдобре дали е готово, или не, за ус-

вояването на хигиенни навици като ходенето до тоалетна. Това ще бъде факт едва тогава, когато въпреки желанието си детето ще започне да контролира волята си съзнателно. Когато усвои контрола над желанието си, то ще се научи и на навиците за тоалетна. Някои деца започват да контролират първо малката си нужда и след това голямата, а при други е обратното. Детето само ще ви покаже кое от двете е научило първо. Ако вече ходи и успява да използва някои думички, както и усеща, че от 2 до 3 часа на ден е сухо, а после се подмокря, значи е дошло време за усвояването на тоалетните навици.

Този процес не трябва да бъде съпътстван от други значителни промени в живота на детето като преместване на жилище, смяна на детегледачка, развод... В противен случай то би превъзмогнало по-трудно тази съвършено нова промяна в живота му. Особено важно е, когато детето заучава тези навици, учителят да е един и същ. ۞

КУРБАНЪТ

Според предание, което се предава от Айше (р.анха), Пратеника на Аллах (с.а.с.) е казал: „Човекът не може да е извършил нещо по-добро през байрамския ден, от това да пролее кръв като заколи курбан. Закланият курбан в къяметския ден ще дойде с рогата и копитата си. Преди да падне кръвта му на земята, тя достига най-висшата степен при Аллах Теаля. Ето за това колете курбаните си със спокойствие и радост.“ (Тирмизи).

СЕЛИМЕ ХАСАНОВА ТЕОЛОГ

Думата курбанът, която означава „приближаване, или средство, което ни доближава до Аллах Теаля“, в ислямската религиозна литература се определя като “животно, което отговаря на определени условия и се коли според определени правила, в определено време и с възнамерение за ибадет.“

Любимият ни Пратеник е отпразнувал първият курбан байрам заедно с неговите сподвижници, в десетия ден от месец зи-л-хидже през втората година по хиджра, на едно открито място, което преди това бил определил.

В байрамската си проповед той известил мюсюлманите, че Всемогъщия Аллах определил тези дни за техен празник и ги насърчил и им препоръчал да заколят курбан, който да раздадат на бедните и с това да ги зарадват. Самият той, всяка година, до края на живота си колил курбан. Затова всеки, който коли курбан, се подчинява на повелята на Аллах, спомената в сура ел-Кевсер „...отслужвай молитвата към своя Господар и [жертвено животно] коли!“ и сюнета на Неговия Пратеник.

Курбанът е изява на благодарност към Аллах за безбройните блага, с които ни е дарил, средство да се спечели Неговото задоволство и израз на преданост, уповаване и отдаване към Него.

Всеки заможен мюсюлманин е длъжен да заколи курбан. Но както при всички ибадети, така и при курбана най-важното нещо е възнамерението.

Защото Аллах Теаля в Свещения Коран повелява следното: „Не тяхното месо, не тяхната кръв ще стигне до Аллах, а вашата набожност ще стигне до Него. Така Той ви ги е подчинил, за да възвеличавате Аллах, че ви е напътил. И възрадвай благодетелните!“ (ел-Хадж, 22: 37)

Курбанът не трябва да се приема само като колена на определено животно и проливането на кръвта му.

Курбанът е важен ибадет, който играе важна роля за реализирането на братството сред мюсюлманите, социалната справедливост и солидарност.

Основната цел на курбана, заедно със задоволството на Аллах, е да се задоволи необходимостта от месо при бедните. Всекидневно се колят стотици хиляди животни за потребностите на хората извън курбаните през байрамските дни. Но в повечето случаи само богатите имат възможност да се възползват от тях. Но тези семейства, които нямат възможност да си закупят месо, задоволяват тази тяхна необходимост единствено през курбанския байрам. Ето за това, вярващият който коли курбан, от една страна се сдобива със задоволството на Аллах Теаля, а от друга, става съпричастник към бедните като задоволява част от техните необходимости.

Без съмнение, всяко нещо, което е похарчено в името на Аллах, заедно с това, че допринася щастие и спокойствие на човека, то го учи и на въздържаност при всяко действие на този свят. Освен това подхранва връзката на човека с неговите приятели и братя, близки и далечни съседи.

Байрамите са възможности за всички хора, които в тунела на времето са се спречкали или почти са загубили обичта и уважението си към другите, да възвърнат отново добрите си качества. Ето за това, всеки Курбан байрам трябва да се превърне в жива картина, която понай добрият начин отразява братството и сплотеността на вярващите. ۞

В този живот всеки има своите успешни стремежи, които осъществява с любов. Важно е да бъдат открити навреме, за да можем да насочим децата си в правилната посока.

УСПЕХЪТ В УЧИЛИЩЕ И ИЗПИТАНИЕТО ЗА СЕМЕЙСТВОТО

Д-Р ЕЛИФ АРСЛАН

След дългите летни почивки предстоящото откриване на учебната година въодушевява както учениците, така и техните родители. Всеки родител желае детето му да успее и затова е готов да жертва всичко, което е необходимо. Но понякога неправилното разбиране за успеха може да доведе до излишно напрежение между родители и деца и да преобърне този така приятен процес. Днес голяма част от родителите описват успеха с думите: „Децата да получат високи оценки и да се запишат в добри училища", разказва психологът Тюляй Кьок.

Според нея родителите често казват, че ролята на децата им е единствено и само да учат, защото от тях нищо друго не се очаква. Но това невинаги е правилният начин на поведение към тях.

> *Преди да научим децата си да бъдат успешни, е необходимо да възпитаме у тях чувство за отговорност. Детето, което притежава чувство за отговорност, знае, че трябва да изпълнява задълженията си в училище.*

„В живота на едно дете присъства не само училището. Когато му поставим като единствена цел високите оценки и приема в добро училище, го ограничаваме в способността му да развие отговорността си. Преди да научим децата си да бъдат успешни, е необходимо да възпитаме у тях чувство за отговорност. Детето, което притежава чувство за отговорност, знае, че трябва да изпълнява задълженията си в училище", посочва психологът.

„ИМА ИЗПИТ, ДА НЕ СЕ РАЗСЕЙВА"

„За да могат децата да изпълняват своите задължения в училище, ние трябва да им възлагаме малки отговорности, свързани с живота. Когато говорим за отговорност, не бива веднага да се сещаме за това, че детето трябва да си подреди стаята", отбелязва Тюляй Кьок. По думите ѝ, миенето на чиниите, слагането на масата, изхвърлянето на боклука, ходенето до магазина, посрещането на гости или изваждането на съдовете от съдомиялната са сред нещата от ежедневието, които трябва да вършим заедно с децата си. „Има уроци, нека да не става", „Има изпит, да не се разсейва" – с тези думи ограничаваме възможностите на детето за изграждане на правилно поведение в живота. До такава степен, че понякога, когато имаме гости, то не идва да ги поздрави. Има семейства, които не обръщат внимание на това. Разбира се, никой не бива да бъде обвиняван, но дървото се огъва, докато е младо. Дете, което не е запознато с добрите обноски в общуването, трудно би ги научило в по-късна възраст.

УЧИЛИЩЕТО Е ЧАСТ ОТ ЖИВОТА

Ако приемем, че училищният период може да се разглежда като отделна част от живота и възможност за постигане на някои добри резултати, то в перспектива това не е подходящият начин.

„След време децата се изморяват и започват да гледат на училището и уроците като на непосилно задължение. Училищният период не е време, в което детето няма влечение към игрите. Семействата често определят времето в училище

за игра, а вкъщи то трябва да си учи уроците – и без това е играло достатъчно“, споделя психологът Назлъ Йозбурун.

По думите ѝ, това би могло да доведе до неподчинение на детето към родителите, ако те постоянно му повтарят: „Учи, пиши си домашните“. Това триене в отношенията може да влоши взаимната връзка и да обтегне нервите. Училището трябва да се възприема като естествена част от живота и не бива да му се приписва отделно място. Игрите за децата са неразделна част дори и в училищния период, заедно с приятелските отношения, поради което те трябва да се приемат като част от живия живот.

Заедно с отговорността, на която учим децата си, трябва да имаме и адекватни очаквания, съобразени с техните възможности. За да имаме такива очаквания, не бива да омаловажаваме индивидуалните способности на нашите деца.

ЗА ДА РАЗВИЕМ ЧУВСТВОТО ЗА ОТГОВОРНОСТ...

За да успяват децата ни в училище, трябва да ги научим да бъдат отговорни, уверени и способни да взимат сами правилните решения. Това ще ни даде и възможността да не ги ограничаваме от игри, специални грижи, социални занимания и контакти.

Приемете, че развитието на чувството за отговорност у детето е съпоставимо с физическото развитие на неговата мускулатура. Ако иска ръцете му да бъдат по-силни, започва тренировка с тежест от 1 кг. След време увеличава на 2 кг. С увеличаването на силата в ръцете се увеличава и тежестта, с която се тренира. Това е един процес. Но какво правим ние с децата си? Не ги караме да носят дори и един килограм, но след време искаме да понесат сто. Тогава страдат и двете страни. Казваме им, че са пораснали и трябва сами да стоят на краката си, но не сме ги научили на това. Макар че сме ги пратили в най-добрите училища, осигурили сме им най-добрите частни учители... Но животът не се състои само от това. Познава ли детето човешките взаимоотношения, поздрава, уважението, учтивото поведение и печеленето на сърца? Заедно с това може ли само да пазарува, да избира по-добрите зеленчуци, да разпознава прясната риба – това са простички, но много важни умения.

НЕ ПОДЛАГАЙТЕ ДЕЦАТА НА БЕЗСМИСЛЕНИ СЪСТЕЗАНИЯ

Редом с възпитаването на чувството за отговорност трябва да очакваме това, което е според възможностите и способностите на детето. Не може да пренебрегваме особеностите на децата си, ако искаме да ги опознаем добре. Ние сме тези, които трябва да ги познаваме най-добре.

„Всяко дете се ражда с различни способности и интереси. Ако не успеем да насочим тези способности и интереси правилно, те закърняват. За съжаление, днес повечето семейства, вместо да откриват и насочват уменията на децата си, изискват от тях да се развиват в това, което се предпочита масово. А когато това не е възможно, се появява и натискът. Освен че не можем да постигнем желаното, поради липсата на правилната насока, идва и повторното разочарование.“ казва психологът Назлъ Йозбурун.

На семействата, които се опасяват от факта, че децата им не могат да развият способностите си, психологът препоръчва да се вгледат в собствените си способности и усилия. Невинаги успяваме да направим всичко, както му е редът, но пък проявяваме максимална строгост към децата си, което може да се окаже фатално за тяхната психика.

УРОЦИТЕ В ЖИВОТА НЕ СЕ ИЗЧЕРПВАТ С УЧИЛИЩЕТО

Как са уроците? Какво каза учителят? Изпитаха ли те? Как мина? Има ли резултати от изпита? Имаш ли много домашни? Тези са сред най-честите въпроси, които родителите задават на децата си след училище. Или въпроси, свързани само с една от сферите в живота на детето. Но то има свой собствен свят, в който заемат място любимите му дрехи, компютърни игри, специални приятели и други. Ако представяме живота само като училищни ангажименти и отговорности, може да създадем апатично отношение у децата към останалия свят. Понякога ги ограничаваме от заниманията, които им пречат да си учат уроците, дори те да са по-важни от тях и да могат да развият по-добре някои способности на малчуганите. Това води до увеличаване броя на асоциалните, индивидуалистично възпитани деца. Ролята на училището е да дисциплинира и развие чувството за отговорност у ученика.

ДА СЕ ПРИВЪРЖЕШ ОТ СЪРЦЕ

Личностното развитие на детето, богатството на духовния му свят, училищните успехи са теми, които не трябва да се пренебрегват. Децата, пораснали без пълноценно духовно възпитание, изпитват трудност по отношение решаването на другите предизвикателства в живота. Децата трябва да могат да се привързват към някои неща от сърце. Необходимо е да им отделяме достатъчно внимание, да ги запознаем с човешките отношения и житейските истини, да им обясним живота в неговата пълнота, с неговите духовни богатства, да им дадем възможността да оценяват техните достойнства правилно. За да могат децата ни да бъдат успели хора, преди всичко ние трябва да положим усилия и да им представим живота с всички негови аспекти по подходящия начин. Както не може да се лети само с едно крило, така и не можем да бъдем щастливи, ако познаваме само една-единствена част от живота.

ВИДЕН И ВОДЕЩ САХАБИ В НАУКАТА И МЪДРОСТТА

АБДУЛЛАХ БИН МЕСУД

ЕЛИФ ЕРДЕМ

Той беше обикновен човек, който пасеше стадата на Укбе бин Муайт. Не разполагаше нито с имот и имущество, нито пък принадлежеше към някое многоуважавано благородно племе, което да го защити. Като телосложение не беше як и силен, а слаб и неугледен. В епохата на невежеството, когато превъзходството се търсеше в потеклото и имането, когато правото и истината винаги бяха на страната на силния, историята не бе сметнала за необходимо да даде повече информация за неговия живот. С изгрева на ислямското слънце в Мекка той се прероди. Със своето признание, че е раб на Създателя на световете, той заслужи уважение не само от страна на хората, но и от Създателя. От този момент нататък името му щеше да се споменава редом с името на Расулюллах. Историята нямаше да го отмине, а щеше да го изтъква с голяма гордост. И накрая със златни букви щеше да запише името му в своите страници като: „Абдуллах бин Месуд, пръв сахаби, учредител на школата по тефсир и фъкъх в гр. Куфе“.

Абдуллах бин Месуд беше шестият поред мюсюлманин. Още при първите крачки, които Пратеника бе направил в своето свещено пътешествие, той се бе посветил да му бъде другар и във всеки момент от това пътешествие му остана верен с цялото си същество. В притеснителните дни, преживени в Мекка, той бе човекът, който прояви смелост да чете на висок глас айетите от Корана. Макар че нямаше дру-

„Абдуллах бин Месуд беше шестият поред мюсюлманин. Още при първите крачки, които Пратеника бе направил в своето свещено пътешествие, той се бе посветил да му бъде другар и във всеки момент от това пътешествие му остана верен с цялото си същество.

га опора, освен Аллах, и друга сила, която да го крепи, освен вярата, той се обърна със сура Рахман към помръкналите сърца, които не жадуваха светлина. И бе подложен на техните атаки. Но в името на вярата си той успя и устоя на всички трудности. Първо се пресели в Етиопия, а сетне – в Медина. Взе участие във всички битки, водени във Века на щастието. Той нанесе последния удар по Ебу Джехил, водача на неверниците. Той донесе на любимия ни Пейгамбер известието за смъртта му. Той бе сред няколкото души, които в онзи миг на суматоха в битката при Ухуд бяха останали неразделни при Расулюллах. По време на Трапната (Хендек)битка, когато при непрестанните атаки на вражеските сили нямаха време дори да изпълнят намазите си, той бе до Расулюллах. И още в много други славни сцени на ислямската история той стоеше редом до него. Единствената мечта на Абдуллах бин Месуд от деня, в който бе обикнал исляма, беше да бъде в услуга на нашия Пейгамбер (с.а.с.) и да се учи от него.

На него му бе предоставена възможността спокойно да влиза и излиза от дома на Пейгамбера. Поради тази искрена близост някои дори смятаха, че той принадлежи към неговото семейство. Станеше ли Расулюллах да вземе абдест, Абдуллах бин Месуд му подаваше ибрика с вода, ако спеше – го събуждаше за поредния ибадет. По такъв начин той имаше възможност ежеминутно да бъде редом с него. И той по най-добрия начин гледаше да оползотвори тази възможност. Първо запомняше всяка негова постъпка, после съвестно го следваше. Стараеше се всячески да черпи пример от него. Ненапразно той е признат за човека, който най-много е приличал на Расулюллах по морал и начин на живот сред останалите сахабии, приближени на Пейгамбера.

Като един от най-близките свидетели на откровенията измежду сахабиите Ибн Месуд достигнал до степен на най-добър познавач на Корана редом със сюннета. Той е един от четиримата, за които Расулюллах е казал: „Научете Корана от тези четиримата!" (Бухари, Федаил-юл -Коран, 8). Лично от Расулюллах той научил близо седемдесет сури. Той бе повелил: „Който иска да чете Корана с вълнение от първия ден на низпосланието му, нека да го чете като Ибн Умму Абд (Абдуллах бин Месуд)" (Ибн Ханбел, 1, 26). Веднъж Хз. Пейгамбера пожела да чуе как той чете Корана. „Я, Расуляллах, Коранът е низпослан на вас. Бива ли аз да ви го чета?" – с учудване рекъл той. Тогава Аллаховия Пратеник му отговорил: „Да. Много обичам да слушам как другите четат Корана!" И когато чул как Абдуллах чете със смирение част от сура Ниса, стигайки до айета: „И как ще бъдат, щом доведем от всяка общност свидетел, и теб доведем [о, Мухаммед] да свидетелстваш за тях?" (Ниса, 41), той не могъл да сдържи сълзите си (Бухари, Федаил-юл-Коран, 33).

„Колко хубаво е в приятелския кръг, където се чуват мъдрости и благодат!" (Дарими, Мукаддиме, 28) – е казал Ибн Месуд, който и след смъртта на Расулюллах продължил да бъде един от неизменните присъстващи на научни и философски сбирки. Със своята личност, изградена благодарение на Корана и сюннета, той става един от малкото хора, с които се съветват лицата от асхаба. Той обучава и възпитава плеяда свои ученици и последователи. Той е пръв при изграждането на школите по тефсир и фъкъх, а чрез своята строгост в областта на хадисите допринася за вярното им и добросъвестно предаване.

Може ли да се коли курбан преди настъпването на курбанския байрам?

Най-напред трябва да се знае, че във фъкъхската литература съществуват няколко вида курбани. Като например курбан „адак", който се коли при обещание, и курбанът „акика", който се коли за новородено дете. Тези курбани могат да се колят по всяко време на годината. Но най-често под думата курбан сред мюсюлманското общество и във фъкъхската терминология се разбира жертвеното животно, което се коли като богослужение в дните на Курбан байрам, и във фъкъхската литература се нарича „удхийе". Този курбан се коли с възнамерение за ибадет, при определени от религията условия и само в дните на байрама. Тези дни според учените от ханефитската школа са първите три дни на курбанския байрам.

Пратеника на Аллах (с.а.с.) е повелил следното: „Дните „нахр", тоест дните за коленето на курбана, са три. Между тях най-достойният е първият ден". (Насбу-р-райе, III/82, IV/278)

Според този хадис най-достойният за коленето на курбана е първият ден от байрама, но заедно с това курбанът може да бъде заклан и през втория или третия ден. Времето за колене на курбана започва веднага след кланянето на байрамския намаз и продължава до вечерния намаз на третия ден от байрама. Но там, където не се кланя байрамски намаз, коленето на курбана може да започне веднага след сутрешния намаз на първия ден от байрама.

Учените са единодушни, че преди навлизането на десетия ден от месец „зил-хидже", тоест първия ден на Курбан байрам, не е възможно извършването на курбанския ибадет. Което означава, че курбанът, който е заклан преди байрама, не се приема за „удхийе".

И все пак Аллах Теаля знае най-добре!

13 момичета и 12 момчета на възраст между 7 и 14 години събраха над 4000 души на 21.08.2016 г. в джамията на с. Чепинци, общ. Рудозем.

ТЪРЖЕСТВЕН ХАТИМ В С. ЧЕПИНЦИ

ВАХДИ БОЗОВ

Публично рецитиране на айети от Свещения Коран от 13 момичета и 12 момчета на възраст между 7 и 14 години събра над 5000 души на 21 август т.г. в джамията на с. Чепинци, общ. Рудозем. Хатим-тържеството за децата, направили първия си прочит на Свещения Коран, бе организирано от техните родители и Мюсюлманско настоятелство – с. Чепинци. На събитието присъстваха гости от област Смолян и от страната, както и от съседна Гърция. Официални гости на тържеството бяха районният мюфтия на Смолян Неджми Дъбов заедно с администрацията на Районното мюфтийство, ръководството на курса за хафъзи в гр. Мадан, кметовете на общините Рудозем и Мадан Румен Пехливанов и Фахри Молайсенов, имами, мюсюлмански настоятелства и общественици от областта.

По време на програмата, подготвена от преподавателите Исмет Моллов, Севди Караахмед, Асан Метевски и Риза Кайлицки, подрастващите мюсюлмани с лекота цитираха наизуст знамения от Корана, предания на Пратеника Мухаммед (с.а.с.) и стихотворения на религиозна тематика, с които припомниха на присъстващите ислямските добродетели и ценности. Програмата завърши с дуа за благоденствие, отправена от преподавателите и децата.

В своето приветствено слово районният мюфтия на Смолян поздрави преподавателите за усилията и търпението, които са проявили по време на провеждането на Коран-курсовете, както и за подготовката на програмата, родителите – за проявената отговорност във възпитанието на децата си според ислямските ценности, и децата – за усърдието, което са показали по време на Коран-курсовете, като ги призова със самочувствие и увереност да продължават по пътя на религиозното образование и възпитание. Мюфтията прикани децата заедно със своите родители да помислят за специализиране в религиозната област, продължавайки своето образование в курса за хафъзи в Мадан или в религиозното училище в Момчилград. Кметът на община Рудозем посъветва децата и техните родители да продължат с това дело, което са започнали, защото то е нещо добро, което ги води по правилния път, и подчерта, че подобни събития се превръщат в празници за мюсюлманската общност.

На децата бяха връчени подаръци от името на районния мюфтия на Смолян, от кмета на община Рудозем и от кмета и Мюсюлманско настоятелство – с. Чепинци, от бизнесмени и от присъстващите на тържеството. То завърши с обяд за всички гости и присъстващи, приготвен от прочутата чепинска готвачка Сафие Караахмедова. Организаторите бяха подсигурили 35 казана ориз с месо, 600 кг грозде, 300 кг зеленчуци, както и хляб и айрян за близо 5000 души. Гостите на мероприятието употребиха около 85-90 процента от храната, а частта, която остана, бе дарена.

НА ЛЯТНО УЧИЛИЩЕ В ТУРЦИЯ

Главно мюфтийство традиционно провежда летни Коран-курсове в страната и чужбина. Тази година хиляди деца се обучават в летните Коран курсове. Също така през месеците юли и август бяха изпратени близо 140 деца от всички региони на България на летни училища, съчетани с културни и спортни мероприятия, в различни градове на Република Турция. За провеждането на тези мероприятия се изисква добра организация, която започва месеци преди това. Наличието на желаещи да участват в организираните програми ни радва с добри отзиви от децата и родителите.

Констатирано е, че в тези летни училища децата придобиват и много положителни качества, които допринасят ползотворно за тяхното развитие, увеличават познанията им за религията и общата им култура.

Преди всичко благодарим на Аллах (дж.дж.) за благодатта, която ни е дал, защото нашите родители нямаха тази възможност. Също така благодарим на родителите на децата за доверието, което ни гласуват, и на организаторите, с които работим всяка година. Мотивацията ни се повишава от положителните отзиви и резултати.

Главно мюфтийство отдава специално значение на образователната и просветна дейност сред мюсюлманите и ще продължава да повишава качеството и професионализма в своята работа. ۞

„Главно мюфтийство отдава специално значение на образователната и просветна дейност сред мюсюлманите и ще продължава да повишава качеството и професионализма в своята работа.

СЕМИНАР ЗА ДЕЦАТА ОТ ЛЕТНИТЕ КОРАН КУРСОВЕ СЕ ПРОВЕДЕ В РАЙОННО МЮФТИЙСТВО-ПЛЕВЕН

На 23.08.2015 година приключи семинарът в село Горско Сливово за момичета от летните коран-курсове от областите Ловеч и Плевен. Той беше организиран от Мюсюлманското изповедание. Районният мюфтия на Плевен Мурад Бошнак връчи на всеки от участниците в семинара подарък, включващ ученическа раница и ученически пособия. Децата изразиха своите благодарности към районния мюфтия и обещаха, че ще споделят с другите деца от населените си места за хубавите дни, които са прекарали.

МЮСЮЛМАНИТЕ В БЪЛГАРИЯ ПРОТЕГНАХА РЪКА НА ПОСТРАДАЛИТЕ В РЕПУБЛИКА ТУРЦИЯ

На 05.08.2016 година Главно мюфтийство обяви кампания за набиране на средства за пострадалите семейства в опита за преврат в съседна Турция на 15.07.2016 г. Кампанията беше обявена в всички Районни мюфтийства в петък след джума намаз. Хиляди мюсюлмани се отзоваха на този призив следствие, на който се събраха над 15 000,00 лева.
Аллах да дари с милост загиналите и да даде търпение на техните семейства, близки и роднини. Ръководството на Мюсюлманско изповедание в България благодари на всички показали своята съпричастност.

ПОСЕЩЕНИЕ В БУРСА

Учениците от Коран курса за хафъзи в град Мадан посетиха турския град Бурса със съдействието на Главно мюфтийство. Децата имаха възможност да посетят няколко джамии в града, както и да разгледат исторически забележителности.

АХМЕД ХАСАНОВ Е ИЗБРАН ЗА ЗАМЕСТНИК-ГЛАВЕН МЮФТИЯ

Висшият мюсюлмански съвет (ВМС) избра за заместник-главен мюфтия Ахмед Хасанов, който досега беше преподавател във Висшия ислямски институт. До избора се стигна, след като предшественикът му Ведат С. Ахмед беше избран за председател на ВМС от Националната мюсюлманска конференция, проведена на 24 януари 2016 г.
Г-н Хасанов, който през годините е заемал различни длъжности в религиозно-просветната сфера на Мюсюлманското изповедание, ще отговаря за дейностите, които предшественикът му ръководеше през последните десет години.
На същото заседание бяха преизбрани за зам.-главни мюфтии Мурат Пингов и Бирали Бирали. Също така членовете на Висшия мюсюлмански съвет определиха г-н Мурат Пингов за зам.-главен мюфтия, изпълняващ функциите на главния мюфтия в негово отсъствие.

КОРАНЪТ – ДОСТЪПЕН ВЕЧЕ НА ОБЩО 63 СВЕТОВНИ ЕЗИЦИ

Към момента Коранът е преведен на общо 63 световни езици. Това бе заключението на Генералния секретар на Организацията по издаване на Корана в Саудитска Арабия, Мухаммед Салим бин Шадид Уфи, съобщава агенция SalamNews. Той добавил, че 32 от общо 63-те са азиатски езици, 15 са европейски, а останалите 16 – африкански. Неотдавна са завършени преводите на Свещената книга на японски и ибритски езици. В момента тече редакцията на двата превода. Досега Организацията по издаването на Корана на името на Мелик Ахад в Медина е издала повече от 300 милиона книги. ۞